

เอกสารวิชาการกลุ่ม

หัวข้อ : ?

เรื่อง : ?

จัดทำโดย

กลุ่ม 1 : ศาลรัฐธรรมนูญ (สีเขียว)

และ

กลุ่ม 2 : ยึดหลักนิติธรรม (สีฟ้า)

เอกสารวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” รุ่นที่ 2

วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ

สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สาธารณรัฐเกาหลี (Republic of Korea)

1. สภาพทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป ¹

ภูมิประเทศ

สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) ตั้งอยู่ทางใต้ของคาบสมุทรเกาหลี ทิศเหนือติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ) ทิศตะวันออกติดกับทะเลตะวันออก (ทะเลญี่ปุ่น) ทิศตะวันตกติดกับทะเลเหลือง และทิศใต้ติดกับช่องแคบเกาหลี (Korea Strait) มีพื้นที่ 99,392 ตารางกิโลเมตร (ร้อยละ 45 ของพื้นที่คาบสมุทรเกาหลี) หรือประมาณ 1 ใน 5 ของประเทศไทย พื้นที่ร้อยละ 70 ของประเทศเป็นเทือกเขา

ภูมิอากาศ

เกาหลีใต้มี 4 ฤดู คือ ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วง และฤดูหนาว โดยฤดูใบไม้ผลิในเดือนเมษายน – พฤษภาคม ส่วนในฤดูร้อนระหว่างเดือนมิถุนายน – สิงหาคมเป็นช่วงที่ฝนตกชุก ฤดูใบไม้ร่วงในช่วงเดือนกันยายน – ตุลาคม สำหรับฤดูหนาวครอบคลุมประมาณ 5 เดือนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน – มีนาคม อุณหภูมิโดยเฉลี่ย -20 องศา ในฤดูหนาว และ 34 องศาในฤดูร้อน

ประชากร

จำนวนประชากรในเกาหลีใต้ ณ เดือนพฤษภาคม 2556 มี 51,034,494 คน ในแง่ความหนาแน่นของประชากร มีประชากรอาศัยอยู่ในประเทศ 511 คนต่อตารางกิโลเมตร เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2555 เกาหลีใต้ทำลายสถิติมีประชากรถึง 50 ล้านคนเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์

จากจำนวนประชากรในเกาหลีใต้ทั้งหมด มี 10,181,807 คน หรือประมาณร้อยละ 20 อาศัยอยู่ในกรุงโซล เมืองหลวง นอกนั้นกระจายอาศัยในเมืองใหญ่ เช่น นครปูซาน 3,536,426 คน นครอินชอน 2,859,335 คน เมืองแดกู 2,505,083 คน เมืองแดจอน 1,529,085 คน เมืองกวางจู 1,471,801 คน และเมืองอูลซาน 1,151,340 คน (ข้อมูล ณ 13 มิ.ย. 2556)

¹ ข้อมูลกระทรวงการต่างประเทศ สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโซล และ www.korea.net

เมืองหลวงและเมืองสำคัญ

เมืองหลวง กรุงโซล (Seoul)

เมืองสำคัญ ได้แก่ ปูซาน อินชอน แดกู แดจอน และกวางจู

ภาษา

ภาษาเกาหลี เป็นภาษาราชการ

ศาสนา

ชาวเกาหลีได้นับถือศาสนาคริสต์ร้อยละ 52 (โปรเตสแตนต์ ร้อยละ 46 โรมันคาทอลิก ร้อยละ 39) ศาสนาพุทธ ร้อยละ 46 ขงจื้อ ร้อยละ 1 และอื่นๆ ร้อยละ 1

สกุลเงิน

สกุลเงินของเกาหลีใต้ คือ “วอน” ใช้ตัวย่อเป็นอักษรภาษาอังกฤษว่า KRW โดยอัตราแลกเปลี่ยนปัจจุบันอยู่ที่ 1 วอนเท่ากับ 0.0305 บาท (ณ 1 กุมภาพันธ์ 2557)

สิทธิเลือกตั้ง

ประชาชนทุกคนที่มีอายุตั้งแต่ 19 ปีขึ้นไป

สมาชิกสหประชาชาติ

เกาหลีใต้เป็นสมาชิกสหประชาชาติ เมื่อวันที่ 17 ก.ย. 2534

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ 1.129 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (2555) มีขนาดใหญ่กว่าประเทศไทยประมาณ 3.1 เท่า

GDP ต่อหัว รายได้ต่อหัว 22,708 ดอลลาร์สหรัฐ (2555)

ทุนสำรองเงินตราต่างประเทศ²

346,460 ล้านเหรียญสหรัฐ (2556)

ประธานาธิบดี

มาตามปึก กึน-ฮเย (Park Geun-hye) รับตำแหน่งเมื่อ 25 กุมภาพันธ์ 2556

นายกรัฐมนตรี

นายชอง ฮง-วอน (Chung Hong-won)

ความสัมพันธ์ทางการทูต

เกาหลีใต้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับไทย เมื่อ 1 ตุลาคม 2501

² ข้อมูลกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ณ 31 ธันวาคม 2556

เอกอัครราชทูตไทย

นายกิตติพงษ์ ณ ระนอง

เอกอัครราชทูตเกาหลีใต้

นายซอน แจ-มัน (H.E. Jeon Jae-man)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

นายยุน บยอง-เซ (Yun Byung-se)

ภาพรวมเศรษฐกิจของเกาหลีใต้³ :

เกาหลีใต้ในอดีตเป็นประเทศเกษตรกรรมที่ยากจน แต่ได้ทุ่มเทเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจอย่างจริงจังตั้งแต่ปี 2505 ในระยะเวลา 40 ปี ที่ผ่านมา เกาหลีใต้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วจนได้รับสมญานามว่า "มหัศจรรย์ทางเศรษฐกิจแห่งแม่น้ำฮัน" กลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว คือการเน้นการลงทุนและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสาขาอุตสาหกรรมหนักเพื่อการส่งออก เช่น ยานยนต์ การต่อเรือ การก่อสร้าง อุตสาหกรรมเหล็ก ฯลฯ

เกาหลีใต้ในปัจจุบันประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ในตอนกลางทศวรรษ 1980 (พ.ศ. 2523) และก้าวไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมเมื่อได้รับการยอมรับเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มประเทศ Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) ในปี 2539 และแม้ว่าต่อมาเกาหลีใต้ประสบวิกฤตทางเศรษฐกิจในปี 2540 จนต้องกู้ยืมเงินจาก IMF แต่ก็สามารถแก้ปัญหาเศรษฐกิจและคืนเงินกู้ทั้งหมดให้แก่ IMF งวดสุดท้ายเมื่อเดือนกันยายน 2544

รายได้หลักของประเทศเกาหลีใต้ยังคงมาจากสินค้าประเภทอุตสาหกรรมหนัก และเทคโนโลยีระดับสูงที่กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ (Chaebol) ผลิตเพื่อการส่งออกเป็นสำคัญ เช่น เรือเดินสมุทร รถยนต์ เครื่องจักร สินค้าประเภทยานยนต์อิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องมือสื่อสาร ซึ่งเป็นไปตามการดำเนินยุทธศาสตร์ของเกาหลีใต้ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมหนัก และอุตสาหกรรมเคมี ในช่วงทศวรรษ 1960 - 1970 (พ.ศ. 2503 - 2513) ต่อมา เกาหลีใต้ก็เน้นส่งเสริมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) และ Creative Economy ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นรากฐานที่ช่วยสนับสนุนนโยบายการเผยแพร่กระแสความนิยมวัฒนธรรมเกาหลี (Korean Wave) ทั้งในด้านภาพยนตร์ละครโทรทัศน์ และดนตรีของเกาหลีใต้ให้แพร่กระจายและได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางในเอเชีย นอกจากนี้ ในสมัยประธานาธิบดีอี มยอง-บัก เกาหลีใต้มีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Growth)

³ ข้อมูลกระทรวงการต่างประเทศ

ในปี 2555 เกาหลีใต้มีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) 1,129,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สูงเป็นอันดับ 4 ในทวีปเอเชีย และอันดับ 15 ของโลก มีรายได้ประชากรต่อหัวอยู่ที่ 22,708 ดอลลาร์สหรัฐ เศรษฐกิจขยายตัวร้อยละ 2 ลดลงจากร้อยละ 3.6 ในปี 2554 โดยมีปัจจัยสำคัญมาจากวิกฤติเศรษฐกิจเขตยูโร สถานการณ์เศรษฐกิจในสหรัฐฯ และจีน การอ่อนตัวของค่าเงินเยนที่ส่งผลกระทบต่อสินค้าส่งออกของเกาหลีใต้ และการชะลอตัวของอุปสงค์ภายในประเทศ จากปัญหานี้ในครัวเรือนและการออมที่ลดลง ทั้งนี้ ภาคการส่งออกของเกาหลีใต้ซึ่งมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 57 ของ GDP ถือเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ

ในปี 2556 เศรษฐกิจเกาหลีใต้ขยายตัวร้อยละ 3.9 โดยมีปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจที่สำคัญมาจากภาคการส่งออก (มากกว่าอุปสงค์ภายในประเทศ) ถึงแม้ว่ายังคงมีปัจจัยเสี่ยงจากผลกระทบจากการชะลอตัวทางเศรษฐกิจในยุโรป สหรัฐฯ จีนและค่าเงินเยนที่อ่อนตัวของญี่ปุ่น ส่วนปี 2557 คาดว่าเศรษฐกิจเกาหลีใต้จะขยายตัวที่ร้อยละ 3.8

ศิลปวัฒนธรรม

ชนชาติเกาหลีได้ถ่ายทอดความเป็นอัจฉริยะทางศิลปะผ่านทางดนตรี นาฏศิลป์ และจิตรกรรม ซึ่งได้มีการพัฒนามาตลอดระยะเวลา 5,000 ปีของประวัติศาสตร์เกาหลี แม้ว่าศิลปะตะวันตกในรูปแบบต่างๆ จะแพร่หลายอยู่ในประเทศ แต่ศิลปะเกาหลีอันมีเอกลักษณ์ เฉพาะตัวยังได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะในลักษณะดั้งเดิม หรือผสมผสานกับศิลปะร่วมสมัย

อย่างไรก็ดี เกาหลีได้นำวัฒนธรรมท้องถิ่นได้ฝังรากลึกจนกลายเป็น “จุดแข็ง” และ “ต้นทุน” ที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ มาผสมผสานกับศิลปะร่วมสมัย สร้างสรรค์ผลงานจนเป็นที่ยอมรับจากทั่วโลก ดังจะเห็นได้ว่านับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 กระแสความนิยมในวัฒนธรรมเกาหลีได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจากความสำเร็จของละครเกาหลี เพลง และวัฒนธรรมอื่นๆ ของเกาหลี ซึ่งรวมกันเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่ได้รับการเรียกว่า "ฮันสไตล์ ได้แก่ ฮันกิล (ตัวอักษรภาษาเกาหลี), hansik (อาหารเกาหลี) ฮันบก (เสื้อผ้าเกาหลีแบบดั้งเดิม) Hanok (บ้านเกาหลีแบบดั้งเดิม) Hanji (กระดาษเกาหลีแบบดั้งเดิม) และ Hunque Eumak (เพลงเกาหลี)

เครื่องแต่งกายประจำชาติของเกาหลี

ชาวเกาหลีมีชุดประจำชาติตั้งแต่สมัยโบราณ เรียกว่า ฮันบก (ฮัน หมายถึงชาวเกาหลี บก หมายถึงชุด รวมกันหมายถึงชุดของชาวเกาหลี) ฮันบกทั้งของผู้หญิงและผู้ชายมีลักษณะหลวมๆ เพื่อความสะดวกสบายและคล่องแคล่ว ไม่ใช่กระดุมหรือขอ แต่จะใช้ผ้าผูกไว้แทน ชุดของผู้ชาย ข้างล่างประกอบด้วย "ปันซ็อ" แต่สมัยใหม่เรียกว่า "แพนที" ซึ่งหมายถึงกางเกงใน ชั้นนอกสวม "บาจิ" เป็นกางเกงขายาวหลวมๆ รวบปลายขาไว้ด้วย "แทมิน" เป็นแถบผ้าใช้มัดขากางเกง "บันโซเม" เป็นเสื้อรัดรูปแขนสั้นไว้ข้างใน เสื้อนอกเรียกว่า "จอกิลี" เป็นเสื้อแขนยาวไม่มีปกไม่มีกระเป๋

ชุดของผู้หญิง ประกอบด้วย "แพนที" หรือกระโปรงที่อยู่ข้างใน ข้างบนใช้ "ช็อกซึมา" เป็นแถบผ้าขนาดใหญ่ ใช้มัดทรวงอกไว้แทนเสื้อยกทรง ข้างนอกสวม "ซึมา" เป็นกระโปรงยาวกรอมเท้า

สวมเสื้อ "จอกกรี" เป็นเสื้อนอกแขนยาว อันบ่งเป็นภาพรวมศิลปะของเกาหลีที่สามารถพบเห็นได้ตามท้องถนนของเกาหลี ราวกับถนนสายแฟชั่นของปารีส อันบ่งชุดแต่งกายประจำชาติของเกาหลีทำจากผ้าสีล้วน สดใส เนื้อผ้าจะขึ้นอยู่กับโอกาสและวัยของผู้ใส่ เด็กหญิงหรือหญิงสาวจะสวมกระโปรง สีแดง เสื้อสีเหลืองจะเปลี่ยนเป็นกระโปรงสีแดง เสื้อสีเขียวเมื่อแต่งงานแล้วส่วน หญิงสูงอายุอาจเลือกสีล้วนต่างๆ ที่สดใส และเลือกใช้เนื้อผ้าได้หลากหลาย

ปัจจุบันชุดแต่งกายวัฒนธรรมเดิมจะใช้เฉพาะโอกาสพิเศษเท่านั้น แต่ตามถนนหนทาง และรถไฟใต้ดินจะยังคงเห็นผู้คนสวมใส่กันอยู่บ้าง โดยเฉพาะผู้สูงอายุยังคงสวมใส่ชุดอันบ่งอยู่

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐเกาหลี⁴

1. ภาพรวมความสัมพันธ์ทั่วไป

ไทยและเกาหลีใต้ได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระดับอัครราชทูตเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2501 และยกระดับขึ้นเป็นระดับเอกอัครราชทูตเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2503 เมื่อปี 2551 ไทยและเกาหลีใต้ได้ฉลองครบรอบ 50 ปีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกัน มีการจัดกิจกรรมที่ครอบคลุมทุกมิติของความสัมพันธ์ภายใต้คำขวัญว่า □ สานสายใยไทย-เกาหลี 50 ปีสู่นาคต □ หรือ 50 Years □ Friendship for the Future □ กิจกรรมที่สำคัญได้แก่ งานเลี้ยงรับรอง (วันที่ 1 ตุลาคมที่กรุงโซล และ 2 ตุลาคม ที่กรุงเทพฯ) การแลกเปลี่ยนการแสดงทางวัฒนธรรม การสัมมนาทางวิชาการ การออกตราไปรษณียากรร่วม การเยือนของทหารผ่านศึก และการจัดสร้างอนุสาวรีย์ทหารไทยในสงครามเกาหลีที่นครปูซาน

2. ความสัมพันธ์ด้านการเมือง

⁴ ข้อมูลจากกระทรวงการต่างประเทศ

เกาหลีใต้มีกลไกความร่วมมือกับไทยทั้งในระดับทวิภาคีและระดับภูมิภาค ที่สำคัญ ได้แก่ การประชุมคณะกรรมการร่วม (Joint Commission - JC) ระดับรัฐมนตรี ซึ่งเป็นกลไกหารือภาพรวมความร่วมมือ และการประชุม Policy Consultation (PC) เป็นกลไกการหารือในระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส เพื่อสนับสนุนและเสริมการหารือในกรอบ JC และความร่วมมือในระดับภูมิภาค เช่น ASEAN+1 กับเกาหลีใต้ และ ASEAN+3 (จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้)

มีการเสด็จฯ เยือนเกาหลีใต้ของพระบรมวงศานุวงศ์ของไทย และการแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับผู้นำรัฐบาลและรัฐมนตรีระหว่างไทยและเกาหลี ใต้อย่างต่อเนื่อง และมีการลงนามสนธิสัญญาและความตกลงความร่วมมือในหลายสาขา เช่น ด้านวิทยาศาสตร์ แรงงาน วัฒนธรรม การลงทุน ฯลฯ

3. ความสัมพันธ์ด้านความมั่นคง

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเกาหลีใต้ เริ่มขึ้นจากความร่วมมือด้านการทหารและความมั่นคง โดยในช่วงสงครามเกาหลีระหว่างปี 2493 - 2496 ไทยได้ส่งทหารเข้าร่วมกองกำลังสหประชาชาติ (ประกอบด้วยทหารจาก 16 ประเทศ) เพื่อป้องกันเกาหลีใต้จากการรุกรานของเกาหลีเหนือ เหตุการณ์ดังกล่าว ทำให้ประชาชนของสองประเทศรู้สึกผูกพันใกล้ชิด โดยเฉพาะคนเกาหลีใต้ที่ยังคงระลึกถึงบุญคุณของกองกำลังทหารไทยที่รู้จักกัน ในนาม พยัคฆ์น้อย อยู่เสมอ

ปัจจุบันไทยยังคงส่งนายทหารติดต่อบริการกองบัญชาการสหประชาชาติ (United Nations Command - UNC) และเจ้าหน้าที่หน่วยแยกกองทัพบกไทยประจำกองร้อยทหารเกียรติยศ (Honour Guard Company) จำนวน 6 นายเพื่อปฏิบัติหน้าที่เชิญธงไทยและปฏิบัติหน้าที่ด้านพิธีการเกี่ยวกับ สงครามเกาหลีใน UNC เพื่อเป็นสัญลักษณ์ว่าไทยยังคงยึดมั่นในพันธกรณีในการรักษาสันติภาพบนคาบสมุทรเกาหลี

นอกจากด้านการทหารแล้ว ไทยและเกาหลีใต้ยังมีความร่วมมือด้านความมั่นคงในด้านอื่นๆ ได้แก่ การต่อต้านการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด และอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงอย่างต่อเนื่อง แต่เป็นความร่วมมือภายใต้กรอบพหุภาคี เช่น สหประชาชาติ อาเซียน และการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาค เอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum ARF)

4. ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ

ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจระหว่างไทยกับเกาหลีใต้ดำเนินไปอย่างราบรื่น โดยมีการจัดทำความตกลงด้านเศรษฐกิจด้วยกันหลายฉบับ ได้แก่ 1) ความตกลงทางการค้าซึ่งลงนามเมื่อปี 2504 2) ความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการเก็บภาษีซ้อน ลงนามเมื่อปี 2532 เป็นต้น นอกจากนี้ ไทยและเกาหลีใต้มีกลไกความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ คณะกรรมการร่วมทางการค้า (Joint Trade Commission หรือ JTC) เพื่อเป็นกลไกทางการค้าที่เปิดโอกาสให้ทั้งสองฝ่ายร่วมมือกันในการแสวงหาช่องทางขยายการค้า รวมทั้งแก้ไขปัญหาและอุปสรรคทางการค้าที่มีอยู่ระหว่างกัน และในส่วนของภาคเอกชน ทั้งสองประเทศได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมมือทางเศรษฐกิจไทย-เกาหลี (Korea-Thai Economic Cooperation Committee) ระหว่างสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยกับสภาหอการค้าและอุตสาหกรรมเกาหลีใต้

4.1 การค้า

ก่อนปี 2532 การค้าระหว่างไทยและเกาหลีใต้มีมูลค่าไม่มากนัก แต่ได้ขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องในระยะ 10 กว่าปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ไทยเป็นฝ่ายเสียเปรียบดุลการค้ามาโดยตลอดตั้งแต่ปี 2534 เป็นต้นมา

ในปี 2555 เกาหลีใต้เป็นประเทศคู่ค้าสำคัญอันดับ 10 ของไทย มีมูลค่าการค้ารวม 13,748.53 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ไทยส่งออกไปเกาหลีใต้ 4,778.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และนำเข้าจากเกาหลีใต้ 8,979.73 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ไทยเสียดุลการค้าเกาหลีใต้ 4,200.83 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา แผงวงจรไฟฟ้า น้ำตาลทราย เคมีภัณฑ์ น้ำมันปิโตรเลียมสินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ แผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์

4.2 การลงทุน

ในปี 2555 เกาหลีใต้ขอรับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI มีมูลค่า 6,101 ล้านบาท จำนวน 55 โครงการ นับเป็นอันดับที่ 14 ของการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติในประเทศไทย โดยสาขาที่มีการลงทุนมากที่สุด ได้แก่ สาขาโลหะและเครื่องจักร อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า เคมีภัณฑ์และกระดาษ

4.3 แรงงานไทย

แรงงานไทยเริ่มเดินทางเข้าไปทำงานในเกาหลีใต้มากขึ้นนับตั้งแต่ปี 2531 ประมาณการว่าปัจจุบันมีแรงงานไทยในเกาหลีใต้ 40,000 คน โดยในจำนวนนี้เป็นแรงงานที่เข้าไปทำงานอย่างผิดกฎหมาย 12,000 คน

ตั้งแต่ปลายปี 2546 รัฐบาลเกาหลีใต้ได้ปรับเปลี่ยนนโยบายการนำเข้าแรงงานต่างชาติจากที่ใช้ระบบผู้ฝึกงานอย่างเดียว เป็นการใช้ควบคู่กับระบบใบอนุญาตทำงานด้วย (ระบบ Employment Permit System: EPS) ซึ่งระบบใบอนุญาตทำงานนั้น ได้ผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภาเกาหลีใต้เมื่อวันที่ 31 ก.ค. 2546 และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 17 ส.ค. 2547 โดยกระทรวงแรงงานเกาหลีใต้ได้คัดเลือกประเทศที่จะสามารถส่งคนงานไปทำงานในเกาหลีใต้ ภายใต้ระบบใหม่นี้จำนวน 8 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย เวียดนาม จีน ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา คาซัคสถาน และมองโกเลีย โดยไทยและเกาหลีใต้ได้จัดทำบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจัดส่งแรงงานไปเกาหลีใต้ ภายใต้ระบบ EPS ครั้งแรกเมื่อปี 2547 และต่ออายุบันทึกความเข้าใจดังกล่าวอีก 2 ครั้งคือเมื่อปี 2549 และปี 2552 การจัดทำบันทึกความเข้าใจดังกล่าวทำให้แรงงานไทยได้รับโควตาให้ทำงานในภาคอุตสาหกรรม ก่อสร้าง และภาคเกษตร และทำให้แรงงานไทยมีโอกาสไปทำงานในเกาหลีใต้มากขึ้นและเสียค่าใช้จ่ายน้อยลง

4.4 การท่องเที่ยว

ไทยเป็นอันดับที่ 3 ของประเทศที่ชาวเกาหลีใต้นิยมเดินทางไปท่องเที่ยว รองจากจีนและญี่ปุ่น นักท่องเที่ยวเกาหลีใต้เดินทางมาไทยในอัตราเพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับ โดยในช่วงระหว่างปี 2544 - 2547 เฉลี่ยประมาณปีละ 7 แสนคน และเพิ่มเป็นประมาณ 1.1 ล้านคน ในปี 2550 โดยล่าสุดในปี 2555 มีจำนวน 1,169,131 คน กลุ่มสำคัญได้แก่ คู่สมรสใหม่ (ต็มน้ำผึ้งพระจันทร์) และนักกอล์ฟ แหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นที่ยอมรับ ได้แก่ กรุงเทพฯ พัทยา และภูเก็ต ทั้งนี้ ภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่คู่แต่งงานชาวเกาหลีใต้นิยมเดินทางมาต็มน้ำผึ้งพระจันทร์เป็นลำดับที่ 1 ในปี 2555 มีจำนวนนักท่องเที่ยวไทยเดินทางไปเกาหลีใต้ จำนวน 387,441 คน

5. ความสัมพันธ์ด้านอื่นๆ

5.1 ความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ไทยและเกาหลีใต้ได้จัดทำ MOU ว่าด้วยความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ระหว่างกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีประเทศไทย กับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเกาหลีใต้ (ลงนามเมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2549) โดย MOU ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือในด้าน Solar Cells, Advanced Materials, Biotechnology, Nanotechnology, Electronic Computer, Nuclear Energy, Space Technology และ Meteorology

สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ได้มีการจัดทำข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการกับ KIST โดย ศ.ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ ได้ทรงลงพระนามข้อตกลงความร่วมมือดังกล่าวเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2548 ณ กรุงโซล กรอบข้อตกลงครอบคลุมการแลกเปลี่ยนบุคลากร การสนับสนุนการทำวิจัยร่วมกัน และการร่วมมือทางด้านวิชาการซึ่งรวมถึงการให้ปริญญาร่วมกัน นอกจากนี้ สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ยังมีการจัดทำความตกลงความร่วมมือกับศูนย์วิจัยสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ (IERC) สถาบัน Gwangju Institute of Science and Technology (GIST) ซึ่ง ศ.ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ฯ ได้ทรงลงพระนามข้อตกลงความร่วมมือดังกล่าวเมื่อเดือนสิงหาคม 2550

สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติแห่งราชอาณาจักรไทยและสำนักงานพลังงานปรมาณู กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ เกาหลีใต้ได้จัดทำ MOU เพื่อความร่วมมือด้านพลังงานปรมาณู เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2547 ณ กรุงเทพฯ

5.2 การประชุมคณะกรรมการความร่วมมือ (Joint Commission-JC)

ไทยและเกาหลีใต้ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการความร่วมมือ (Joint Commission-JC) เพื่อเป็นกลไกและติดตามการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างกัน เมื่อกรกฎาคม 2541 และได้มีการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือครั้งที่ 1 ระหว่าง 20-21 มิถุนายน 2546 ที่ จ.เชียงใหม่ โดยทั้งสองได้หารือกันเกี่ยวกับความร่วมมือในด้านต่างๆ ได้แก่ ความร่วมมือด้านการค้าเกี่ยวกับการลดอุปสรรคการค้าเข้าสู่ตลาดของกันและกัน ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวและด้านแรงงานไทย ความร่วมมือด้านวัฒนธรรม ความร่วมมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการหารือในประเด็นปัญหาภูมิภาคต่างๆ

เช่น สถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี การบูรณะฟื้นฟูอิรักภายหลังสงคราม และการต่อต้านการก่อการร้าย เป็นต้น

5.3 ความสัมพันธ์ด้านวัฒนธรรม

ไทยและเกาหลีใต้ได้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกันอย่างใกล้ชิด ความร่วมมือทางวัฒนธรรมส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับการแสดงทางวัฒนธรรม การประชุมสัมมนาทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนบุคลากรทางวัฒนธรรม และการเยือนของผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

กระทรวงวัฒนธรรมกำหนดกรอบการให้ความร่วมมือทางวัฒนธรรมด้านต่างๆ ระหว่างไทย-สาธารณรัฐเกาหลี ประกอบด้วย 1) การแลกเปลี่ยนการเยือน เพื่อศึกษาดูงานของผู้บริหารงานวัฒนธรรมทั้งระดับสูงและระดับกลาง 2) การสร้างและส่งเสริมความสัมพันธ์ระดับประชาชนกับประชาชน 3) การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมด้านทัศนศิลป์ ศิลปะการแสดง ด้านภูมิปัญญาชาวบ้าน การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม 4) ความร่วมมือด้านวัฒนธรรม อาทิ วรรณคดี ห้องสมุด หอจดหมายเหตุ โบราณคดี จิตรกรรม หัตถกรรม และความร่วมมือด้านพิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน 5) ความร่วมมือเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยด้านความร่วมมือในการจัดโครงการ นิทรรศการด้านศิลป์ ภาพยนตร์ แฟชั่น หรือดนตรี ความร่วมมือในการจัดอบรม สัมมนาปฏิบัติการเชิงวิชาการด้านการบริหารจัดการ ทางด้านวัฒนธรรม การจัดการพิพิธภัณฑ์ ศิลปะสมัยใหม่ งานออกแบบเชิงพาณิชย์ สำหรับเครื่องแต่งกาย อบรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรีร่วมสมัย และ 6) กิจกรรมอื่นๆ อันมีลักษณะทางวัฒนธรรม

ในระหว่างการเยือนไทยของประธานาธิบดีเกาหลีใต้ ระหว่างวันที่ 9-11 พฤศจิกายน 2555 ผู้นำทั้งสองฝ่ายได้เห็นพ้องส่งเสริมความร่วมมือในการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมระหว่างกัน

1.1 ภูมิศาสตร์

สาธารณรัฐเกาหลี (Republic of Korea) หรือ เกาหลีใต้ (South Korea) เป็นประเทศในเอเชียตะวันออก มีพื้นที่ครอบคลุมส่วนใต้ของคาบสมุทรเกาหลี พรมแดนทางเหนือติดกับประเทศเกาหลีเหนือ มีประเทศญี่ปุ่นตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้โดยมีทะเลญี่ปุ่นและช่องแคบเกาหลีกั้นไว้ ตั้งอยู่ที่ ละติจูด 33-39 องศาเหนือ ลองจิจูดที่ 125-131 องศาตะวันออก รั้อยละ 70 ของประเทศ เป็นภูเขา

ในภาษาเกาหลีอ่านชื่อประเทศว่า แดฮัน มินกุก โดยเรียกสั้นๆ ว่า ฮันกุก ที่หมายถึงคนชาวฮันหรือคนเกาหลี และบางครั้งจะใช้ชื่อว่า นัมฮัน ที่หมายถึง ชาวฮันทางใต้ ส่วนชาวเกาหลีเหนือจะเรียกเกาหลีใต้ว่า นัมโซซอน ที่หมายถึง โซซอนใต้

1.2 การเมืองการปกครอง

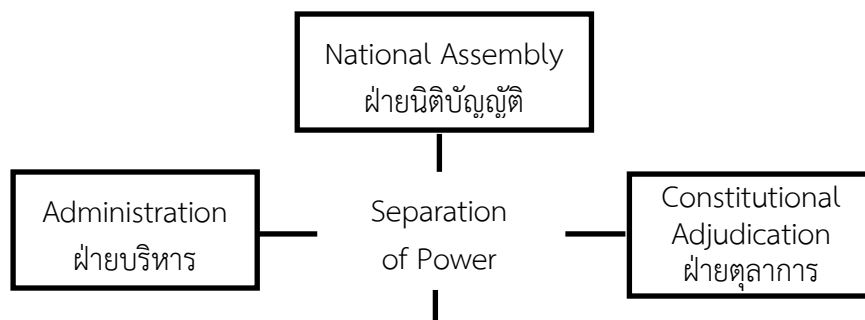
คาบสมุทรเกาหลีเป็นดินแดนที่มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนาน เริ่มแต่เป็นดินแดนของผู้คนหลากหลายเผ่าพันธุ์ จนกระทั่งรวมตัวขึ้นเป็นอาณาจักรเล็กๆ ต่อมาถูกจีนยึดครอง เมื่อ

ได้เอกราชจากจีน คาบสมุทรเกาหลีประกอบด้วยสามอาณาจักรสำคัญ คือ ราชอาณาจักรโคกูรยอ ราชอาณาจักรแพ็กเจ และอาณาจักรซิลลา ต่อมาเมื่ออำนาจของราชวงศ์หยวน แห่งอาณาจักรโคกูรยออ่อนแอลง อาณาจักรโคกูรยอต้องพบกับปัญหาโจรสลัดญี่ปุ่นและการรุกรานของราชวงศ์หมิง ในที่สุดทำให้ฝ่ายทหารมีอำนาจมากขึ้นจนนำไปสู่การยึดอำนาจของนายพล อีซองกเย และสถาปนาราชวงศ์โชซอนขึ้นใหม่ เมื่อ พ.ศ. 1935

ต่อมาได้เกิดความแตกแยกในหมู่ขุนนางทำให้ราชวงศ์โชซอนเสื่อมลง จนถูกญี่ปุ่นยึดครองในปี พ.ศ. 2453 และล้มล้างระบอบกษัตริย์ไป ในที่สุด ญี่ปุ่นได้ผนวกเกาหลีเป็นดินแดนของตนตามสนธิสัญญาการรวมญี่ปุ่น-เกาหลี ซึ่งสนธิสัญญานี้เป็นที่ยอมรับของญี่ปุ่นฝ่ายเดียว แต่ไม่เป็นที่ยอมรับในเกาหลี เพราะถือว่าไม่มีการลงนามของกษัตริย์เกาหลี เกาหลีถูกญี่ปุ่นปกครองจนกระทั่งญี่ปุ่นประกาศยอมแพ้ต่อฝ่ายสัมพันธมิตร ใน สงครามโลกครั้งที่ 2 อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2488 ประเทศเกาหลีต้องแยกเป็นสองประเทศตามข้อตกลงพอตสדם (Potsdam) โดยใช้เส้นละติจูดที่ 38 องศาเหนือ (มักเรียกว่าเส้นขนาน 38) โดยสหภาพโซเวียตดูแลเกาหลีเหนือมีการปกครองระบอบสังคมนิยม ส่วนสหรัฐอเมริกาดูแลเกาหลีใต้มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ปัจจุบันเกาหลีใต้ปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีการจัดโครงสร้างรัฐโดยใช้หลักการกระจายอำนาจแบบถ่วงดุล เพื่อป้องกันการผู้ขาดในอำนาจของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยแบ่งการบริหารออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และ ฝ่ายตุลาการ

Judiciary ระบบตุลาการ

ปัจจุบันเกาหลีใต้มีการแบ่งเขตการปกครองเป็น 9 จังหวัด และ 7 เขตการปกครอง

ฝ่ายนิติบัญญัติ

บทที่ 3 แห่งรัฐธรรมนูญ บัญญัติให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติของเกาหลีใต้เป็นรูปแบบสภาเดียว ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 300 คน โดยสมาชิก 2 ใน 3 มาจากการเลือกตั้งโดยตรง ที่เหลือมาจากการเลือกตั้งแบบสัดส่วน โดยจัดสรรตามสัดส่วนของพรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้ง สมาชิกรัฐสภาแห่งชาติดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี (การเลือกตั้งล่าสุดมีขึ้นเมื่อเดือนเมษายน 2555) ทั้งนี้ ในจำนวนสมาชิก 300 คนนั้น 246 คนจะมาจากการเลือกตั้งโดยตรง และอีก 54 คน ได้รับการเลือกตั้งจากระบบสัดส่วน (Party list)

รัฐธรรมนูญเกาหลีใต้ระบุว่า รัฐสภาแห่งชาติสามารถถอดถอนนายกรัฐมนตรีและประธานาธิบดีได้ โดยในกรณีการถอดถอนนายกรัฐมนตรี ให้สมาชิกรัฐสภา 1 ใน 3 ของจำนวนทั้งหมดเข้าชื่อเสนอญัตติถอดถอนและสภาต้องลงเสียงข้างมากเพื่อเห็นชอบตามข้อเสนอ สำหรับการถอดถอนประธานาธิบดีนั้น ให้สมาชิกรัฐสภา 2 ใน 3 ของจำนวนทั้งหมดเข้าชื่อเสนอญัตติถอดถอนและสภาต้องลงเสียงข้างมากเพื่อเห็นชอบตามข้อเสนอ

ฝ่ายบริหาร

ประธานาธิบดีเป็นประมุขฝ่ายบริหาร ตามบทบัญญัติ บทที่ 4 แห่งรัฐธรรมนูญ ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี และไม่สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งได้อีก ถ้าตำแหน่งประธานาธิบดีว่างลง จะต้องมีการเลือกตั้งใหม่ภายใน 60 วัน ในระหว่างนี้ นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีอาวุโสอื่นในคณะรัฐมนตรีซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดีผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา จะปฏิบัติหน้าที่รักษาการประธานาธิบดี ซึ่งเป็นการรักษาการตามกฎหมาย

อำนาจและหน้าที่ของประธานาธิบดีเป็นไปตามข้อกำหนด 7 ประการ ดังนี้

(1) ประธานาธิบดีเป็นประมุขแห่งรัฐและเป็นตัวแทนของประเทศทั้งในระบบแห่งรัฐและในความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ประธานาธิบดีเป็นผู้ให้การต้อนรับทูตานุทูตต่างประเทศ มอบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเหรียญเกียรติยศ รวมทั้งเป็นผู้นำในด้านพิธีกรรมและให้ภัยโทษ

(2) หน้าที่สำคัญของประธานาธิบดีคือการปกป้องอธิปไตยของชาติให้อำนาจความเป็นเอกราช ศักดิ์ศรีของชาติ และดินแดน อีกทั้งทำหน้าที่สำคัญในการรวมชาติ (กับเกาหลีเหนือ) ด้วยสันติวิธีเพื่อให้บังเกิดความสงบสุขบนคาบสมุทรเกาหลี

(3) ในฐานะที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร ประธานาธิบดีจะทำหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายที่ได้ผ่านรัฐสภาแล้ว ในขณะเดียวกัน ออกพระราชกำหนด และข้อกำหนดอื่นๆ เพื่อให้มีการกระทำตามกฎหมาย ประธานาธิบดีมีอำนาจเต็มในการเป็นผู้นำคณะกรรมการแห่งรัฐ และกำกับดูแลองค์กรที่ปรึกษาและหน่วยงานระดับสูง ประธานาธิบดีมีอำนาจในการแต่งตั้ง นายกรัฐมนตรี และหัวหน้าหน่วยราชการและหน่วยงานการเมืองระดับสูง

(4) ประธานาธิบดีดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชาการทหารสูงสุด มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับกองทัพ รวมทั้งมีอำนาจในการประกาศสงคราม

(5) ภายใต้ระบบประธานาธิบดีของเกาหลีในปัจจุบัน ประธานาธิบดีจะดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองมีอำนาจในการแต่งตั้ง บุคคลดำรงตำแหน่งสำคัญๆ ในพรรค และให้คำปรึกษาหารือกับพรรคในการเลือกสรรและแต่งตั้งผู้ที่จะเข้าดำรง ตำแหน่งระดับสูงในฝ่ายบริหาร

(6) ประธานาธิบดีเป็นหัวหน้ากำหนดนโยบายและเป็นผู้นำในการเสนอร่างกฎหมาย เป็นผู้ชี้แจงกฎหมายที่เสนอเข้าสู่รัฐสภาด้วยตนเอง หรืออาจชี้แจงเป็นข้อเขียนก็ได้ ประธานาธิบดีไม่สามารถยุบสภาได้ อนึ่งตามรัฐธรรมนูญกำหนดให้รัฐสภาสามารถยื่นข้อกล่าวหา (impeach) เพื่อถอดถอนประธานาธิบดีได้

(7) ประธานาธิบดีมีอำนาจเต็มในการจัดการกับภาวะวิกฤต เช่น เกิดความยุ่งเหยิงและการจลาจลภายในประเทศ การคุกคามจากภายนอกประเทศ ภัยพิบัติทางธรรมชาติ วิกฤตการณ์ทางการเงินและเศรษฐกิจอย่างรุนแรง โดยประธานาธิบดีสามารถออกพระราชกำหนด หรือ ประกาศภาวะฉุกเฉินให้เป็นผลตามกฎหมายได้เพื่อแก้ไขปัญหา

อย่างไรก็ตาม การกระทำดังกล่าวจะสามารถกระทำได้อีกต่อเมื่อไม่มีเวลาเพียงพอที่จะเปิดประชุมสภาผู้แทน นอกจากนั้นการใช้อำนาจดังกล่าวต้องเป็นไปเพื่อความมั่นคงของชาติหรือความสงบเรียบร้อยของสังคม จากนั้นประธานาธิบดีต้องแจ้งแก่รัฐสภาเพื่อความเห็นชอบ

คณะรัฐมนตรี ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี ซึ่งประธานาธิบดีเป็นผู้แต่งตั้ง โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ช่วยประธานาธิบดีในด้านบริหารประเทศ รวมทั้งมีอำนาจในการพิจารณานโยบายต่างๆ ของประเทศ และการเข้าร่วมประชุมรัฐสภา นอกจากนี้ ฝ่ายบริหารยังประกอบด้วย สภาที่ปรึกษาอาวุโส สภาความมั่นคงแห่งชาติ สภาที่ปรึกษาการรวมประเทศ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจแห่งชาติ คณะกรรมการวางแผนและงบประมาณ คณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาล และสำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ โดยประธานของคณะกรรมการชุดต่างๆ ได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดี ทั้งนี้ หน่วยงานเหล่านี้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำต่อคณะรัฐบาลด้วย

ฝ่ายตุลาการ

ในบทที่ 5 แห่งรัฐธรรมนูญ บัญญัติว่า อำนาจตุลาการเป็นเรื่องของศาลสถิตยุติธรรม ซึ่งกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญว่าเป็นอำนาจอิสระจากฝ่ายบริหาร ระบบศาลของเกาหลีมี 3 ระดับ ประกอบด้วยศาลฎีกา (Supreme Court) ซึ่งเป็นศาลสูงสุด โดยประธานาธิบดีแต่งตั้งประธานศาลฎีกาด้วยความเห็นชอบของรัฐสภา ศาลอุทธรณ์ (High Court) ทำหน้าที่พิจารณาคดีอาญา คดีปกครอง และศาลแขวง (District Court) ทำหน้าที่ในการพิจารณาคดีแพ่ง และคดีต่างๆ ปัจจุบันมี 14 แห่งตั้งอยู่ในกรุงโซล 2 ศาล และในเมืองต่างๆ อีก 12 แห่ง

การพิจารณาของศาลกำหนดให้เปิดเผยแก่สาธารณชนทั่วไปได้ ยกเว้นในกรณีที่เห็นว่าจะเป็นการภัยต่อความมั่นคงของชาติ หรือเป็นเรื่องที่จะสร้างปัญหาในด้านความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือเป็นภัยต่อขวัญของประชาชน คำพิพากษาจำเป็นต้องปิดเป็นความลับ

อนึ่ง ระบบตุลาการของประเทศเกาหลีใต้ ยังจำแนกเฉพาะออกเป็น ศาลทรัพย์สินทางปัญญา (Patent Court) ศาลครอบครัว (Family Court) และศาลปกครองและท้องถิ่น (Administrative and Local Court) โดยศาลเหล่านี้จะพิจารณาคดีแพ่ง คดีอาญา คดีปกครอง คดีการเลือกตั้ง และคดีความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย นอกจากนี้ยังทำหน้าที่จัดการ และให้คำปรึกษา เรื่องราวเกี่ยวกับการจดทะเบียนธุรกิจบ้านจัดสรร ทะเบียนประชากร การรับฝากเงิน และการทำสัญญาประกัน

นอกจากนี้ ยังมีศาลรัฐธรรมนูญ (Constitutional Court) ซึ่งมีหน้าที่ในการพิทักษ์รัฐธรรมนูญ โดยให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน และมีอำนาจในการพิจารณาว่ากฎหมายฉบับใดที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญให้ถือเป็นโมฆะ (โดยมีขั้นตอนการดำเนินการเริ่มจากศาลรัฐธรรมนูญได้รับการร้องขอจากศาลชั้นต้น หรือจากกลุ่มบุคคลที่ข้อร้องเรียนได้รับการพิจารณาจากศาลชั้นต้นให้พิจารณากฎหมายดังกล่าว) อนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญยังเป็นองค์กรที่มีหน้าที่ตัดสินความถูกต้องทางกฎหมายของกระบวนการถอดถอนเจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐ ได้แก่ ประธานาธิบดี

นายกรัฐมนตรี และผู้พิพากษา รวมทั้งมีอำนาจสั่งยุบพรรคการเมืองตามข้อเสนอของฝ่ายบริหาร หากพบว่าพรรคการเมืองดังกล่าวดำเนินกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย

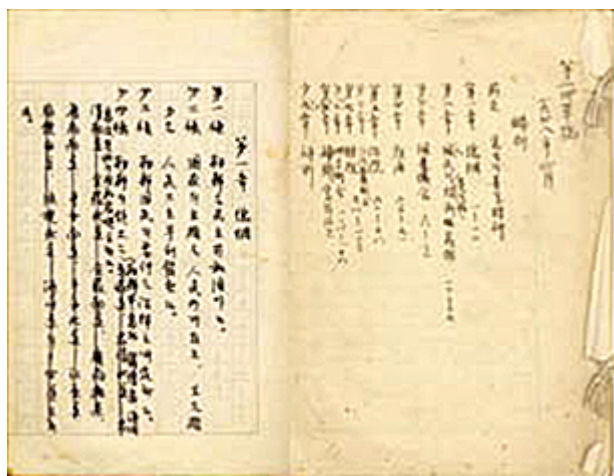
จักรพรรดิและราชวงศ์

เกาหลีได้มีการฟื้นฟูราชวงศ์อีกครั้งในปี พ.ศ. 2549 โดยเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน แต่ไม่ได้เป็นประมุข เพราะเกาหลีมีประธานาธิบดีอยู่แล้ว จักรพรรดิจึงมีไว้เพื่อทรงเป็นประธานในพิธีต่างๆ และพิธีทางศาสนาเท่านั้น ไม่ได้ทรงเป็นประมุขหรือสัญลักษณ์ของประเทศแต่อย่างใด โดยเกาหลีมีจักรพรรดิซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจมาตั้งแต่ตอนเป็นเมืองขึ้นญี่ปุ่น จนกระทั่งการสิ้นพระชนม์ของเจ้าชายกู จักรพรรดิองค์ก่อน และยังมีผู้สืบทอดจึงทำให้ราชวงศ์สิ้นสุดในปี พ.ศ. 2548 แต่ได้ถูกฟื้นฟูในปี พ.ศ. 2549 โดยเจ้าหญิง ลี ฮเวอน จักรพรรดินีองค์ปัจจุบัน ซึ่งเป็นพระธิดาพระองค์ที่ 2 ในเจ้าชายกั๋ง พระราชโอรสพระองค์ที่ 5 ในสมเด็จพระจักรพรรดิโกจง จักรพรรดิพระองค์สุดท้ายแห่งเกาหลี และยังทรงดำรงฐานะเป็นประมุขแห่งราชตระกูลจักรพรรดิเกาหลี (Korean Imperial Household)

1.3 รัฐธรรมนูญของเกาหลีใต้

ปูมหลัง

เกาหลีใต้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแรกเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2491 ภายหลังจากก่อตั้งประเทศเป็นสาธารณรัฐขึ้นในปีเดียวกัน จากนั้นได้มีการปรับปรุงแก้ไข 9 ครั้ง ครั้งสุดท้ายได้กระทำขึ้นในปี พ.ศ. 2530 เนื้อหาสาระสำคัญของการแก้ไขในแต่ละครั้งนั้น เป็นในเรื่องเกี่ยวกับอำนาจของประธานาธิบดี และแบบแผนการเลือกตั้งเป็นหลัก ส่วนการแก้ไขในด้านโครงสร้างของกฎหมายมีไม่มากนัก กล่าวโดยย่อรัฐธรรมนูญฉบับแรก กำหนดให้รัฐสภาของสาธารณรัฐเกาหลีเป็นสภาเดี่ยว และเป็นองค์กรทำหน้าที่เลือกประธานาธิบดีขึ้นบริหารประเทศ (Presidential system)

ภาพถ่ายรัฐธรรมนูญฉบับแรกของเกาหลี

การแก้ไขครั้งที่หนึ่ง เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2495 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญคือ การกำหนดให้การเลือกตั้งประธานาธิบดี เป็นการเลือกโดยตรงจากประชาชน และให้มีสองสภา

วันที่ 29 พฤศจิกายน 2497 แก้ไขเป็นครั้งที่สอง โดยได้เพิ่มเติมบทบัญญัติว่า ในกรณีที่ประธานาธิบดีถึงแก่สัญกรรมหรือไร้ความสามารถ ให้รองประธานาธิบดีดำรงตำแหน่งแทน ต่อมาใน 2503 รัฐบาลรักษาการซึ่งปกครองประเทศภายหลังที่ได้เกิดเหตุการณ์ ประท้วงโค่นล้มรัฐบาลเผด็จการของประธานาธิบดี ซิงมัน รี โดยกลุ่มนักศึกษา ประชาชน และได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายทหาร จนเป็นผลให้นาย ซิงมัน รี ออกไปลี้ภัยยังต่างประเทศ จึงเกิดการแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นครั้งที่สามเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2503 โดยให้มีการปรับเปลี่ยนมาใช้ระบบรัฐสภา (Parliamentary system) โดยให้นายกรัฐมนตรีทำหน้าที่เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร ส่วนประธานาธิบดีที่ได้รับเลือกจากประชาชนทำหน้าที่เป็นเพียงประมุขของประเทศ และเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด ระบบรัฐสภาได้รับการนำมาใช้ในช่วงสั้นๆ ระหว่างเดือน สิงหาคม 2503 – กรกฎาคม 2504 เท่านั้น

การแก้ไขครั้งที่สี่ขึ้นวันที่ 29 พฤศจิกายน 2503 โดยได้เพิ่มเติมบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญว่า ให้รัฐสภาออกกฎหมายเพิ่มการลงโทษต่อผู้ที่ทุจริตในการเลือกตั้ง และให้ลงโทษต่อผู้ที่รับผิดชอบที่สังหารและทำร้ายผู้ที่ทำการประท้วง เรื่องการทุจริตการเลือกตั้ง อนึ่งมีการกำหนดบทลงโทษต่อผู้ต่อต้านการปกครองระบอบประชาธิปไตย และต่อข้าราชการที่ทำการคอร์รัปชัน

การแก้ไขครั้งที่ห้า ได้กระทำขึ้นในยุครัฐบาลทหารรักษาการ ในปี ค.ศ. 2505 โดยได้กำหนดให้นำระบบประธานาธิบดี และการมีสภาเดียว กลับมาใช้ดังเดิม

ในปี 2512 มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งที่หก เป้าหมายหลักก็คือ การขยายวาระของการดำรงตำแหน่ง เป็นประธานาธิบดีออกเป็น 3 วาระ ข้อกำหนดครวนี้มีผลให้ประธานาธิบดี ปัก จุงฮี สามารถดำรงตำแหน่งติดต่อกันจนวาระที่สามได้

อย่างไรก็ดี การแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งที่เจ็ด ในปี 2515 ได้เพิ่มข้อกำหนดให้ประธานาธิบดีสามารถอยู่ในตำแหน่งได้ตลอดชีวิต นั้นหมายถึง การยกเลิกการกำหนดวาระของการเป็นผู้นำประเทศนั่นเอง ทั้งนี้เพื่อให้ นายปัก จุงฮี สามารถดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำประเทศตลอดไป อนึ่ง ได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งประธานาธิบดีโดยผ่านทางคณะผู้เลือกตั้ง (electoral college) หรือเรียกว่า เป็นการเลือกทางอ้อม นอกจากนี้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังเพิ่มอำนาจให้กับประธานาธิบดีมากขึ้น เช่น เป็นผู้แต่งตั้งสมาชิกรัฐสภาจำนวนหนึ่งในสามของสภาทั้งหมด สามารถยุบสภาได้ และสามารถประกาศภาวะฉุกเฉิน เพื่อสลายกลุ่มหรือบุคคลที่ทำการต่อต้านรัฐบาล

การแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งที่แปด กระทำโดยรัฐบาลทหารของนายพลชุน ดู ฮวาน ในเดือนตุลาคม 2523 รัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดให้ประธานาธิบดีดำรงตำแหน่งได้เพียงหนึ่งวาระ เป็นเวลา 7 ปี และประธานาธิบดีจะได้รับการเลือกตั้งโดยคณะผู้เลือกตั้ง หรือเป็นการเลือกตั้งทางอ้อม ดังเช่นรัฐธรรมนูญฉบับก่อนหน้า

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

การแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งที่เก้า ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ได้กระทำขึ้นในปี 2530 เมื่อรัฐบาลประธานาธิบดีชุน ดู ฮวาน ต้องประสบกับภาวะกดดันทางการเมืองจากพรรคการเมืองต่างๆ ซึ่งเรียกร้องให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อให้มีการเลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรง และในที่สุดประธานาธิบดีชุน ดู ฮวาน ก็ยินยอมให้มีการลงประชามติแก้ไขรัฐธรรมนูญให้มีการเลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรง โดยอยู่ในตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว (5 ปี) และให้มีการจัดระบบการปกครองท้องถิ่นอิสระเป็นครั้งแรกในรอบ 30 ปี นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญที่ได้รับการแก้ไขยังได้ยกเลิกอำนาจการยุบสภาของประธานาธิบดี และให้รัฐสภามีอำนาจหน้าที่ดูแลและตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล รวมทั้งระบุว่ากองทัพต้องวางตัวเป็นกลางทางการเมือง

รัฐธรรมนูญสาธารณรัฐเกาหลี พ.ศ. 2530 ได้ให้ความสำคัญพรรคการเมืองและการจัดตั้งพรรคการเมือง โดยมี การประกาศไว้ในอารัมภบทของรัฐธรรมนูญว่า “มุ่งส่งเสริมเสรีภาพและระบอบประชาธิปไตย” รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลีใช้การปกครองระบอบประธานาธิบดี โดยผ่านรัฐสภา ส่วนพรรคการเมืองจะได้รับเอกสิทธิ์ความคุ้มครองในการปฏิบัติหน้าที่ภายใต้รัฐธรรมนูญ

การจัดตั้งพรรคการเมืองและการคุ้มครองจากรัฐ รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ ดังนี้

- (1) การจัดตั้งพรรคการเมืองต้องกระทำได้โดยเสรี และพรรคการเมืองระบบหลายพรรคการเมืองต้องได้รับการรับรองโดยรัฐธรรมนูญ
- (2) พรรคการเมืองต้องมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการจัดองค์กรและการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตยและการจัดองค์กรดังกล่าวต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเจตจำนงทางการเมือง
- (3) พรรคการเมืองต้องได้รับความคุ้มครองจากรัฐ และอาจได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย
- (4) ถ้าวัตถุประสงค์หรือกิจกรรมของพรรคการเมืองขัดกับหลักการพื้นฐานของหลักประชาธิปไตย รัฐบาลอาจนำคำร้องฟ้องพรรคการเมืองต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ยุบพรรคการเมือง และพรรคการเมืองต้องถูกยุบอันเนื่องจากคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

องค์กรมีอำนาจยกเลิกพรรคการเมือง รัฐธรรมนูญสาธารณรัฐเกาหลี ได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรที่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยการยกเลิก พรรคการเมือง ดังบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญที่บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการพิจารณาคดี ดังนี้

1. การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย
2. การถอดถอนจากตำแหน่งโดยสภาแห่งชาติ
3. การยกเลิกพรรคการเมือง
4. การพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทเกี่ยวกับเขตอำนาจระหว่างหน่วยงานของรัฐด้วยกันระหว่างหน่วยงานของรัฐกับหน่วยราชการส่วนท้องถิ่น และระหว่างหน่วยราชการส่วนท้องถิ่นด้วยกัน
5. คำร้องเกี่ยวกับคดีรัฐธรรมนูญตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

สิทธิที่รัฐธรรมนูญรับรอง

พลเมืองชาวเกาหลีใต้ได้รับการประกันสิทธิต่างๆ เป็นจำนวนมากในหมวด 2 แห่งรัฐธรรมนูญ ซึ่งสิทธิดังกล่าว เช่น

- เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เสรีภาพในการนับถือศาสนา เสรีภาพในการรวมกลุ่ม เสรีภาพของสื่อมวลชน
- สิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สิทธิในการจัดให้มีประชามติ สิทธิในการจัดตั้งสำนักงานมหาชน (Public office) และสิทธิที่จะร้องเรียนรัฐบาล
- สิทธิในการประท้วงการพิจารณาตีอาญาซ้ำสอง (double jeopardy) การทำงานโดยไม่สมัครใจ (involuntary labor), กฎหมายที่มีผลย้อนหลังเป็นโทษ (ex post facto laws), และการขาดหลักประกันในการแสวงหาที่อยู่อาศัย (warrantless searches of residences)
- สิทธิในการได้รับการศึกษา ทำงาน แต่งงาน และสิทธิเกี่ยวกับสุขภาพ

นอกจากสิทธิที่ได้รับรองในรัฐธรรมนูญแล้ว พลเมืองชาวเกาหลีใต้อาจยังมีหน้าที่ที่จะเสียภาษี และหน้าที่ในการเข้ารับราชการทหาร และในมาตรา 37 (2) แห่งรัฐธรรมนูญได้บัญญัติว่า “สิทธิและเสรีภาพของบุคคลจะถูกจำกัดได้โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และต้องเป็นไปเพื่อความจำเป็นแก่ความมั่นคงของประเทศ อารังไว้ซึ่งกฎหมายหรือระเบียบแห่งรัฐ หรือสวัสดิการมหาชน

การจำกัดสิทธิประการหนึ่งของประเทศเกาหลีใต้ได้รับการบัญญัติไว้ในรัฐ บัญญัติความมั่นคงแห่งชาติ (National Security Act) ซึ่งจำกัดสิทธิที่เป็นต่อต้านการกระทำของรัฐบาล (anti-government activities) กล่าวคือ รัฐบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้การกระทำที่เป็นการส่งเสริมแนวความคิดต่อต้านรัฐบาล (โดยเฉพาะอย่างยิ่งลัทธิคอมมิวนิสต์) หรือการเข้าร่วมองค์กรที่ต่อต้านรัฐบาล เป็นการกระทำที่เป็นความผิดอาญา

รัฐธรรมนูญของเกาหลีใต้ ฉบับปัจจุบัน ประกอบด้วย 10 บท 130 มาตรา และมีภาคผนวกอีกจำนวน 6 บท รัฐธรรมนูญฉบับนี้ชี้ชัดว่า สาธารณรัฐเกาหลี เป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยของปวงชน ซึ่งมีสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียมกันทุกคน

สิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ความเท่าเทียมกันตามกฎหมายโดยไม่แบ่งแยก ตามเพศ ศาสนา และสถานภาพทางสังคม ทุกคนมีอิสรภาพในการเคลื่อนย้ายและการเลือกที่อยู่อาศัย มีสิทธิในการออกเสียง และการดำรงตำแหน่งสาธารณะ มีสิทธิในการได้รับการช่วยเหลือทางกฎหมาย ในกรณีที่ถูกจับกุมหรือกักขัง มีสิทธิในการยื่นอุทธรณ์ในกรณีที่ถูกจับกุมหรือกักขัง มีสิทธิในการขอให้เร่งการทำการสอบสวน มีสิทธิในการปกปิดเรื่องราวในการติดต่อสื่อสาร และเสรีภาพในการเลือกนับถือศาสนา การพูด และการชุมนุม

นอกเหนือสิทธิพื้นฐานและเสรีภาพพื้นฐานที่ได้รับการคุ้มครองแล้ว รัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังเน้นว่า รัฐจะดำเนินการทุกวิถีทางที่จะทำให้ประชาชนมีโอกาสที่จะได้รับสิทธิดังต่อไปนี้คือ สิทธิในการอาศัยในสภาพสิ่งแวดล้อมที่สะอาด สิทธิในการได้รับการศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาตลอดชีวิต สิทธิในการมีงานทำ สิทธิในการได้รับค่าจ้างขั้นต่ำและค่าทดแทน สิทธิที่ได้รับการช่วยเหลือจากรัฐหากทุพพลภาพ และสิทธิที่จะได้รับการปกป้องความเป็นส่วนตัว อนึ่ง รัฐธรรมนูญได้ครอบคลุมสิทธิและเสรีภาพทางเศรษฐกิจ เช่น สิทธิในการถือครองทรัพย์สิน สิทธิในการทำงาน อิสรภาพในการเลือกงานทำ สิทธิในการจัดตั้งสหภาพแรงงานและสามารถเจรจาต่อรองได้

รัฐธรรมนูญของเกาหลีได้จำแนกอำนาจของรัฐออกเป็น 3 ฝ่าย คือ การออกกฎหมายเป็นอำนาจของรัฐสภา การบริหารเป็นอำนาจของฝ่ายบริหารซึ่งมีประธานาธิบดีเป็นหัวหน้า และการตัดสินคดีความเป็นอำนาจทางศาล อำนาจแต่ละฝ่ายจะเป็นอิสระต่อกัน สมาชิกรัฐสภาได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชน จากนั้นสมาชิกรัฐสภาเป็นผู้เลือกประธานสภา และคณะกรรมการต่างๆ ในรัฐสภา สำหรับตัวประธานาธิบดีนั้นไม่ต้องขออนุมัติรัฐสภาในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่บริหารระดับสูง ยกเว้นตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และผู้อำนวยการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งประธานาธิบดีเสนอการแต่งตั้งโดยผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา อนึ่ง สำหรับในกรณีของประธานศาลฎีกา และผู้พิพากษาหัวหน้าศาลนั้น แม้ว่าจะได้รับการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดี ตามความเห็นชอบจากรัฐสภาก็ตาม แต่รัฐสภาก็มีอำนาจในการให้เสนอชื่อ และให้คำแนะนำในการแต่งตั้งบุคคลที่จะเข้าดำรงตำแหน่งนั้นๆ อีกทั้งรัฐสภามีอำนาจในการแต่งตั้งผู้พิพากษาคณะอื่นๆ ด้วย

ศาลรัฐธรรมนูญ (Constitutional Court) จะทำหน้าที่ในการตัดสินคดีความที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ และทำหน้าที่ในการยุบพรรคการเมือง ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการจัดการข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐและระหว่างรัฐบาลกลางกับรัฐบาลท้องถิ่น (local government) และระหว่างรัฐบาลท้องถิ่นแต่ละแห่ง

รัฐธรรมนูญของเกาหลีได้สนับสนุนระบบเศรษฐกิจเสรี โดยยึดหลักเศรษฐกิจที่เน้นเสรีภาพของปัจเจกบุคคล องค์กรเอกชนสามารถได้รับสัมปทาน การใช้ประโยชน์ในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งที่กำหนดไว้ในกฎหมาย อนึ่ง รัฐธรรมนูญกำหนดให้รัฐจำเป็นต้องคุ้มครองการใช้ประโยชน์ของผู้ถือครองสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ และต้องสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และการพัฒนาที่เท่าเทียมกันในการใช้ที่ดิน นอกจากนี้ รัฐต้องให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาเกษตรกรรม การประมง อุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดกลาง การค้าระหว่างประเทศ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และทรัพยากรมนุษย์

การแก้ไขรัฐธรรมนูญสามารถกระทำได้สองทางคือ ประธานาธิบดีนำเสนอร่างแก้ไข และสมาชิกรัฐสภาส่วนใหญ่ตัดสินใจยื่นข้อเสนอการแก้ไขภายใน 60 วัน การแก้ไขบทบัญญัติใดจะกระทำได้ ต่อเมื่อได้รับเสียงสนับสนุนเกินสองในสามของสมาชิกรัฐสภา จากนั้นจะต้องนำข้อแก้ไขดังกล่าวไปทำประชามติภายใน 30 วัน ซึ่งจะต้องได้รับการยินยอมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของผู้เข้าร่วมประชามติที่มีสิทธิออกเสียงเลือก

ประการสุดท้าย มีข้อกำหนดที่น่าสนใจยิ่งก็คือ การแก้ไขรัฐธรรมนูญในส่วนที่จะขอต่อวาระของการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีนั้น จะไม่มีผลต่อตัวประธานาธิบดีที่กำลังดำรงอยู่ในตำแหน่ง ในขณะที่เสนอให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

2. องค์กรที่ศึกษาและดูงาน

ศาลรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี (Constitutional Court of Republic of Korea) ก่อตั้งในเดือนกันยายน 2531 เพื่อตอบสนองข้อเรียกร้องเพื่อประชาธิปไตยของประชาชน และได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน และส่งเสริมความคิดและค่านิยมของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหาต่างๆของชุมชนและของประเทศ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประชาธิปไตยให้ยั่งยืนมั่นคง

อย่างไรก็ดี อาจกล่าวได้ว่า รัฐธรรมนูญฉบับแรกที่ได้ตราขึ้นเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2491 ในบทที่ 5 ได้บัญญัติให้มีการแต่งตั้ง “คณะกรรมการรัฐธรรมนูญ” ซึ่งประกอบด้วย ผู้พิพากษาศาลฎีกาจำนวน 5 คน และสมาชิกสภานิติบัญญัติอีก 5 คนรองประธานาธิบดี เป็นประธานของคณะกรรมการ. เพื่อพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญเท่านั้น ไม่รวมถึงกรณีการถอดถอนในช่วงเวลา 10 ปี ที่คณะกรรมการรัฐธรรมนูญปฏิบัติหน้าที่ มีคดีที่ต้องพิจารณาเพียง 6 และมีเพียงคดีเดียวที่พิจารณาว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ คือ การปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร

รัฐธรรมนูญฉบับปี 2503 มาตรา 8 ได้บัญญัติให้มีการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญถาวรขึ้น โดยกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเป็น 6 ปี และเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้ง โดยประธานาธิบดีแต่งตั้ง 3 คน ศาลฎีกาแต่งตั้ง 3 คน และสภานิติบัญญัติแห่งชาติแต่งตั้งอีก 3 คน และเพิ่มขอบเขตเขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ให้รวมถึง การระงับข้อพิพาท การยุบพรรคการเมือง การถอดถอน และคดีที่เกี่ยวข้องกับการฟ้องร้องประธานาธิบดี หัวหน้าผู้พิพากษาศาลสูงสุด และผู้พิพากษา อย่างไรก็ตามเนื่องจากมีรัฐประหารเกิดขึ้นหลังจากการใช้รัฐธรรมนูญเพียงหนึ่งเดือน จึงมิได้มีการจัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญฉบับปี 2505 ศาลสูงสุดได้รับมอบหมายให้พิจารณาคดียุบพรรคการเมือง และคดีที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง ส่วนคดีที่เกี่ยวข้องกับการถอดถอนให้ Impeachment Committee เป็นผู้พิจารณา อย่างไรก็ตาม ศาลสูงสุดตัดสินว่า บทเฉพาะกาลของ the National Compensation Law’s provisional clause under Article 2-1 และ the Court Organization Act Article 59-1 ขัดกับรัฐธรรมนูญ

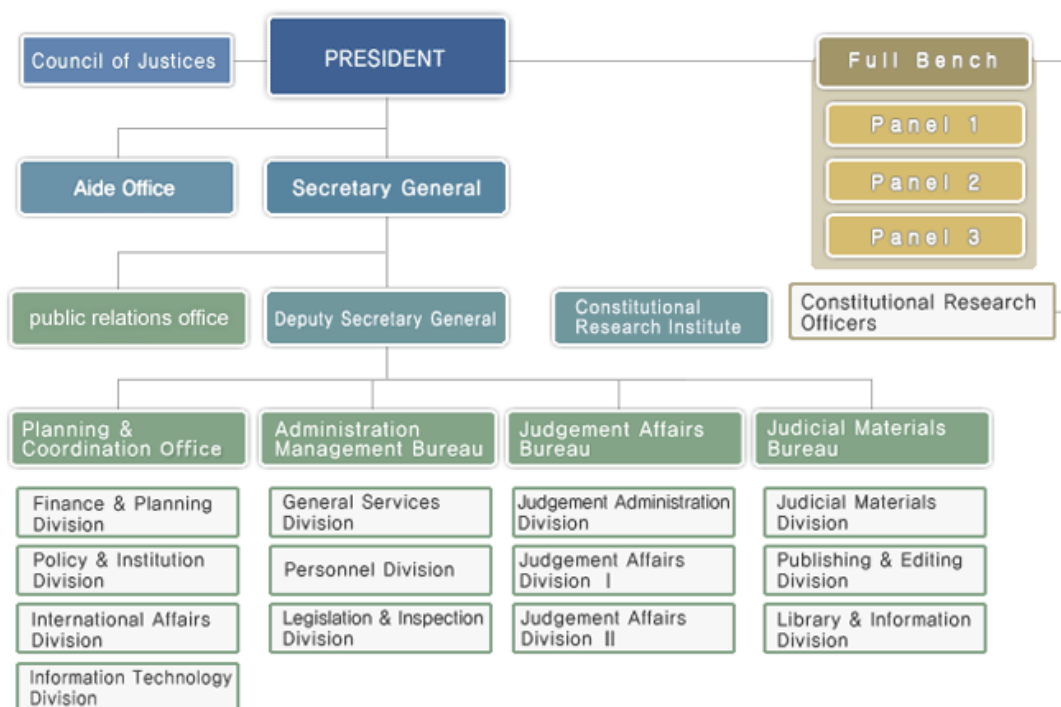
ปี 2515 และ 2523 รัฐธรรมนูญ Yusin และรัฐธรรมนูญฉบับที่ได้กำหนดให้มีการตั้งคณะกรรมการรัฐธรรมนูญอีกครั้ง เพื่อพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับรัฐธรรมนูญ การถอดถอน และคดียุบพรรคการเมือง ตามการร้องขอของศาลอื่น แต่ในช่วงเวลานั้นก็ไม่ได้มีการตัดสินคดีที่กล่าวเลย

เพื่อตอบสนองต่อความปรารถนาที่แข็งแกร่งของประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และเพื่อเป็นการประกันสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคล พรรครัฐบาลและพรรคฝ่ายค้านตกลงร่วมกันที่จะให้มีการ

จัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญ โดยได้แก้ไขรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2530 และให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ การถอดถอน การยุบพรรคการเมือง ข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ องค์กรท้องถิ่น และรัฐบาลกลาง รวมทั้งการร้องเรียนตามรัฐธรรมนูญ โดยได้มีการแต่งตั้งองค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญครั้งแรกเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2531

นับตั้งแต่จัดตั้งศาลรัฐธรรมนูญในปี 2531 ถึงปัจจุบัน รวมเวลากว่า 25 ปี มีคดีที่พิจารณาว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ 700 กว่าคดี โดยมีคดีที่ศาลรัฐธรรมนูญเกาหลีได้ออกคำวินิจฉัยครั้งประวัติศาสตร์ อาทิ คดีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า กฎชุกกาถูกฉีกของประธานาธิบดี ปักจุงฮี ฉบับที่ 1, ฉบับที่ 2, และฉบับที่ 9 ซึ่งออกเมื่อปี 2517 และปี 2518 มีเนื้อหา "ไม่สอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของประชาธิปไตย" คดีศาลรัฐธรรมนูญเกาหลีได้พิพากษาว่า การย้ายเมืองหลวงฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ

2.1 โครงสร้างองค์กร

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญของเกาหลีมีทั้งหมด 9 คน แต่งตั้งโดยรัฐสภา 3 คน ประธานาธิบดีของสาธารณรัฐ โดยความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ 3 คน และ ประธานศาลสูงสุดอีก 3 คน

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วย ประธานศาลรัฐธรรมนูญ และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอีกจำนวน 8 คน ได้แก่

- (1) ประธาน Park Han-Chul ได้รับการแต่งตั้งประธานศาลสูงสุด

- (2) ตุลาการ Lee Jungmi
- (3) ตุลาการ Kim Yi-Su
- (4) ตุลาการ Lee Jinsung
- (5) ตุลาการ Kim Changjong
- (6) ตุลาการ Ahn Changho ได้รับการแต่งตั้งประธานศาลสูงสุด
- (7) ตุลาการ Kang Ilwon ได้รับการแต่งตั้งโดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- (8) ตุลาการ Seo Kiseog ได้รับการแต่งตั้งประธานาธิบดี
- (9) ตุลาการ Cho Yongho ได้รับการแต่งตั้งประธานาธิบดี

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญของเกาหลีในปัจจุบัน (ณ 27 มกราคม 2557)

Park Han-Chul

Lee Jungmi

Kim Yi-Su

Lee Jinsung

Kim Changjong

Ahn Changho

Kang Ilwon

Seo Kiseog

Cho Yongho

คุณสมบัติและการแต่งตั้งผู้พิพากษา

ประธานศาลฎีกา และผู้พิพากษาศาลฎีกาจะต้องมีอายุ 40 ปีขึ้นไป และมีประสบการณ์ในหน้าที่ผู้พิพากษา อัยการ หรือนักกฎหมายมาแล้วไม่น้อยกว่า 15 ปี ส่วนผู้พิพากษาในศาลอื่นๆ จะต้องสอบผ่านเนติบัณฑิต (Judicial Civil Service Examination) และได้รับการอบรมที่สถาบันวิจัยตุลาการ (Judicial Research and Training Institute) เป็นเวลาอย่างน้อย 2 ปี รวมทั้งต้องเข้ารับตำแหน่งทำหน้าที่เป็นผู้พิพากษาทดลอง (probationary judge) เป็นเวลา 2 ปีอีกด้วย หรือจะต้องได้รับการรับรองว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านอัยการ หรือเป็นนักกฎหมายที่เชี่ยวชาญ (qualified prosecutor / lawyer) ประธานศาลฎีกาได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดีตามความเห็นชอบของรัฐสภา ส่วนผู้พิพากษาศาลฎีกาท่านอื่นๆ ได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดี โดยการเสนอของผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ผู้พิพากษาศาลที่ต่ำลง มาได้รับการแต่งตั้งจากผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

วาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับ 6 ปี แล้วจะไม่ได้รับการแต่งตั้งซ้ำอีก อนึ่ง ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจะต้องออกจาก ตำแหน่งเมื่ออายุได้ 70 ปี ส่วนวาระการดำรงตำแหน่งของคณะเท่ากับ 6 ปีเท่ากัน และอาจได้รับตำแหน่ง ต่อไปอีกภายใต้ระเบียบ ของกฎหมายที่กำหนด แต่จะต้องออกจากตำแหน่งเมื่ออายุครบ 65 ปี ส่วนอายุเกษียณ ข้าราชการของผู้พิพากษาอื่นๆ เท่ากับ 63 ปี

การคุ้มครองสถานภาพ เพื่อให้สามารถตัดสินใจได้อย่างเป็นอิสระ ผู้พิพากษาได้รับการคุ้มครอง การทำงานจากรัฐธรรมนูญ ผู้พิพากษาจะไม่ถูกถอดถอนออกจากตำแหน่ง เว้นแต่จะถูกไต่สวนถอดถอน (impeachment) หรือกระทำผิดทางอาญา ในขณะเดียวกัน ผู้พิพากษาจะไม่ถูกให้ สำนองราชการ หรือลดเงินเดือน เว้นแต่จะได้รับการตัดสินจากอนุญาโตตุลาการ

องค์กรทางตุลาการ

ศาลฎีกา (Supreme Court)

ศาลฎีกาเป็นศาลสูงสุดของประเทศ ตั้งอยู่ที่กรุงโซล ประกอบด้วยประธานศาลฎีกา และผู้พิพากษา จำนวน 13 คน ในการพิจารณาคดีของศาลฎีกา อาจจะมีการร่วมพิจารณาคดีกันทั้งคณะ หรือแยกออกเป็นคณะเล็กที่ประกอบด้วยผู้พิพากษาคณะละ 4 คน ศาลฎีกาทำหน้าที่ในการพิจารณาคดีที่มีผู้ไม่เห็นด้วยกับคำตัดสินของศาลสูง (high court) ศาลอุทธรณ์ และศาลชั้นต้น รวมทั้งตัดสินเพื่อรับรองผลการเลือกตั้งทั่วไป และการเลือกตั้งประธานาธิบดี อีกทั้งมีอำนาจในการตรวจสอบ ชั้นสุดท้ายทางด้านกฎหมายของพระราชกฤษฎีกา กฎระเบียบ หรือข้อกำหนดในการบริหารราชการต่างๆ

ศาลฎีกาสามารถออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระเบียบการภายในของศาลฎีกา ได้แก่ แนวการบริหารของศาล และกระบวนการพิจารณาคดีความ ในการยื่นคดีต่อศาลฎีกาให้พิจารณาคดีนั้นจะต้องมีหลักฐานแน่ชัด ตรงตามแนวปฏิบัติ กล่าวคือ สำหรับคดีแพ่งต้องมีข้อกำหนดทางกฎหมาย โดยรัฐธรรมนูญอนุญาตให้ศาล ชั้นต้นสามารถตัดสินความในระดับหนึ่งก่อน ส่วนคดีอาญานั้น การที่ยื่นคดีต่อศาลฎีกาได้ก็ต่อเมื่อเป็นคดี ที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือต่อกฎหมาย เช่น เรื่องการทำแท้ง

(abolition) หรือการกลับคำพิพากษาตัดสินลงโทษ ที่มีการรวบรวมหลักฐานผิดพลาดอย่างเห็นได้ชัด หรือเป็นกรณีที่ถูกลงโทษจำคุกที่ไม่สมเหตุผล

เพื่อที่จะช่วยให้ผู้พิพากษาทำงานในคดีความที่มีออกมามากมายมหาศาลนั้น ผู้พิพากษานักวิจัย (research judges) ที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้พิพากษาสูงจะศึกษาคดีและวินิจฉัยเบื้องต้นก่อน โดยผู้พิพากษานักวิจัยกลุ่มละ 2 คน ทำงานในแต่ละคดี ปัจจุบัน ผู้พิพากษานักวิจัยดังกล่าวมีจำนวนทั้งสิ้น 20 – 30 คน

ศาลอุทธรณ์ (High Court)

ศาล อุทธรณ์ประกอบด้วยประธานผู้พิพากษา และผู้พิพากษาร่วมอีก 3 คน ทำหน้าที่ในการ พิจารณาคดี ที่ได้รับการ อุทธรณ์ภายหลังที่ได้รับการตัดสินจากศาลชั้นต้นและศาลครอบครัว ทั้งที่เป็นคดีแพ่งและคดีอาญา คดีการปกครอง หรือคดีอื่นใดที่ได้ระบุไว้ในกฎหมาย ศาลอุทธรณ์ในเกาหลีใต้มี 5 แห่ง ตั้งอยู่ที่กรุงโซล เตกู กวางจู ปูซานและเตจอน ในการพิจารณาคดีนั้น ศาลอุทธรณ์ จะรื้อฟื้นการพิจารณาคดีใหม่อีกครั้ง ซึ่งคำตัดสินอาจจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับการตัดสินของศาลชั้นต้นก็ได้

อนึ่ง ศาลอุทธรณ์เท่านั้นที่สามารถตัดสินคดีความที่บุคคลหรือองค์กร ทำการฟ้องร้องในผลการตัดสิน หรือคำสั่งของหน่วยงานราชการ หรือฟ้องร้องในเรื่องการถูกถอดถอนให้ออกจากตำแหน่งได้

ศาลแขวง (District Court)

ศาลแขวงหรือศาลชั้นต้น ทำหน้าที่ในการพิจารณาคดีตัดสินคดีทั่วไปแทบทุกคดี ปัจจุบันศาลชั้นต้นตั้งอยู่ที่กรุงโซล 2 ศาล คือ ศาลแพ่งแห่งกรุงโซล และศาลอาญาแห่งกรุงโซล และในเมืองหลักอีก 12 เมือง

ตามปกติ ในการพิจารณาคดีของศาลชั้นต้นนั้น จะมีผู้พิพากษา 1 คน ทำหน้าที่ดังกล่าว ยกเว้นเป็นคดีร้ายแรง เช่น คดีแพ่งที่มีมูลค่าทรัพย์สินตั้งแต่ 50 ล้านบาท (37,000 เหรียญสหรัฐ) ขึ้นไป หรือคดีอาญาที่จะต้องตัดสินให้ผู้ต้องหาต้องโทษประหารถึงชีวิต ถึงจะมีคณะผู้พิพากษาพิจารณาคดีร่วมหลายคน

ศาลชั้นต้นมีสาขาศาล หรือเรียกว่า ศาลชั้นต้นสาขาย่อย ที่ให้ผู้พิพากษาพิจารณาคดี 1 คน ซึ่งมีอยู่จำนวน 42 แห่ง และมีศาลเทศบาลอีก 105 แห่ง (นับจนถึงวันที่ 1 กรกฎาคม 2541) เป้าหมายของศาลชั้นต้นสาขาย่อยก็คือ ดำเนินการพิจารณาคดีเช่นเดียวกับงานของศาลชั้นต้นทั่วไป ส่วนศาลเทศบาลทำหน้าที่บริการทางด้านกฎหมายแก่ประชาชน ดังนั้น จะเห็นได้ว่าศาลชั้นต้นสาขาย่อยและศาลเทศบาลทำหน้าที่ใน การตัดสินคดีความเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น การทะเลาะวิวาท การหย่าร้าง หรือคดีที่มีการยอมความกันได้

ศาลสิทธิบัตร (Patent court)

ศาลสิทธิบัตร เริ่มเปิดครั้งแรกในวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 2541 ที่เมืองเตจอน ทำหน้าที่ในการพิจารณาข้อพิพาทด้านสิทธิบัตร ที่ได้รับการส่งขึ้นมาจากงานสิทธิบัตร หรือเป็นตัวกลางในการ

พิจารณาเรื่องนี้ ก่อนที่จะส่งต่อให้ศาลฎีกาเพื่อตัดสินขั้นสุดท้าย อย่างไรก็ตาม ศาลชั้นต้นทั่วไปก็สามารถพิจารณาคดีข้อพิพาทด้านสิทธิบัตรได้เช่นกัน

ศาลครอบครัว (Family Court)

ศาลครอบครัวทำหน้าที่พิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับการแต่งงาน คดีเยาวชน หรือคดีในครอบครัว ศาลครอบครัว จะไม่เปิดให้คนทั่วไปเข้ารับฟังเพราะต้องการสงวนคดีความที่เป็นเรื่องส่วนตัว ปัจจุบัน ศาลครอบครัวตั้งอยู่ในกรุงโซลแห่งเดียว ส่วนท้องที่อื่นจะให้ศาลชั้นต้นทำหน้าที่แทน

ศาลปกครองและท้องถิ่น (Administrative and Local Court)

ศาลปกครองเปิดทำการครั้งแรกที่กรุงโซล ในวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 2541 เพื่อพิจารณาคดีเรื่องราวเกี่ยวกับการปกครองเท่านั้น ศาลชั้นต้นที่ตั้งอยู่นอกกรุงโซลจะทำหน้าที่พิจารณาคดีเรื่องการปกครอง

การบริหารงานของฝ่ายตุลาการ

ศาลฎีกามีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานด้านตุลาการอย่างกว้างขวาง ประธานศาลฎีกาจะรับผิดชอบต่องานบริหารของศาลทุกประเภท และจะเขียนคำร้องไปยังรัฐสภาเพื่อให้ออกเป็นกฎหมายหากเห็นว่ามีความจำเป็น

งานบริหารของฝ่ายตุลาการอาจจำแนกได้ดังนี้

1) คณะผู้พิพากษาศาลฎีกา ประกอบด้วยผู้พิพากษา 14 คน และมีประธานศาลฎีกาเป็นหัวหน้า ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหารือเพื่อแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลในระดับต่ำลงมา สร้างกฎระเบียบของศาลฎีกา พิจารณาการแปรงบประมาณ หรือข้อกำหนดอื่นใด รวมทั้งเรื่องราวที่สำคัญๆ

2) กระทรวงการบริหารงานตุลาการ (Ministry of Court Administration) กระทรวงยุติธรรมจะ ทำหน้าที่ในการดำเนินงานทางด้านธุรการในศาลตามมติของคณะผู้พิพากษาศาลฎีกา ประธานศาลฎีกาจะเป็น ผู้แต่งตั้งรัฐมนตรีของกระทรวงนี้ โดยเลือกจากผู้พิพากษาคณะใดคนหนึ่งทำหน้าที่ กระทรวงนี้แบ่งงานออกเป็นสำนักวางแผน สำนักการวิจัยนโยบายตุลาการ สำนักบริหารบุคคล และ 4 กรม (Litigation, Property and Family Registry, Court Construction, General Affairs) รวมทั้งฝ่ายประชาสัมพันธ์

3) สถาบันวิจัยทางตุลาการและฝึกอบรม (Judicial Research and Training Institution) เป็นสถาบันเดียวที่ให้การศึกษา (the bench) และเนติบัณฑิต (the bar) ในเกาหลี โดยให้ความรู้ทางทฤษฎีและการฝึกหัดแก่ผู้ฝึกหัด ที่ผ่านข้อสอบเนติบัณฑิต (Judicial Civil Service Examination) แล้ว สถาบันแห่งนี้มีหลักสูตร 2 ปี ในการฝึกอบรมผู้ที่จะก้าวขึ้นเป็นนักกฎหมายอาชีพ ในขณะเดียวกัน สถาบันแห่งนี้เป็นแหล่งให้ผู้พิพากษาใช้เป็นสถานที่เพิ่มพูนความรู้และทำการวิจัยทางด้านกฎหมายอีกด้วย

สำนักงานอัยการสูงสุด (Supreme Public Prosecutor's Office)

สำนัก งานอัยการสูงสุดอยู่ภายใต้การบริหารงานของกระทรวงยุติธรรม เป็นองค์กรทำ
หน้าที่ ทางด้านฝ่ายกฎหมายแก่ส่วนราชการ อัยการมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนการกระทำ ผิด
กฎหมาย และใช้กฎหมายกับบุคคลที่กระทำผิด อีกทั้งให้คำแนะนำทางด้านกฎหมายแก่ตำรวจ

อัยการ สูงสุดได้รับการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดี โดยเลือกผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน
เป็นอัยการมาก่อน หรือเป็นผู้พิพากษา หรือทนาย ซึ่งได้ทำงานด้านดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่า 15 ปี
ส่วนอัยการคนอื่นๆ จะ ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

2.2 อำนาจหน้าที่

อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญเกาหลี

- (1) พิจารณาคดีความที่เกี่ยวกับกฎหมายที่ผู้ร้องไม่เห็นด้วยกับคำตัดสินของศาลทั่วไป โดยผู้
ร้องสามารถมายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ภายใน 30 วัน ปัจจุบันเกาหลีใต้เป็น
ประเทศเดียวในโลกที่ใช้ระบบนี้ อย่างไรก็ตาม ประเทศออสเตรเลียกำลังอยู่ระหว่างการ
พิจารณาระบบนี้ไปใช้
- (2) พิจารณาถอดถอนออกจากตำแหน่ง (Impeachment)
- (3) พิจารณาคดียุบพรรคการเมือง
- (4) พิจารณาปัญหาอำนาจหน้าที่ที่มีความขัดแย้ง
- (5) พิจารณาคดีร้องทุกข์ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ อาทิ ปัญหาสิทธิขั้นพื้นฐานของ
ประชาชน

2.3 ผลงานหรือคดีที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับ หลักนิติธรรม หลักประชาธิปไตย และหลัก สิทธิมนุษยชน

ตัวอย่างคดีประวัติศาสตร์ที่ขัดกับหลักนิติธรรม

ศาลรัฐธรรมนูญเกาหลีใต้พิพากษาว่า การย้ายเมืองหลวงฝ่าฝืนรัฐธรรมนูญ

วันที่ 21 ตุลาคม 2547 ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเกาหลีใต้พิพากษาด้วยคะแนนเสียง 8 ต่อ 1
เสียงว่า กฎหมายพิเศษว่าด้วยเมืองหลวงใหม่ที่ได้ผ่านในรัฐสภาเมื่อเดือนธันวาคมปีที่แล้วนั้น ได้ฝ่าฝืน
รัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่า การตกลงย้ายเมืองหลวงของรัฐบาลเกาหลีใต้ที่ปรับไม่ได้ผ่านการขอม
ติปวงชนหรือ แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญนั้น ไม่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ ข้อพิพาทดังกล่าวยังเสนอให้
รัฐบาลเกาหลีใต้จัดการขอมติปวงชนเกี่ยวกับแผน การย้ายเมืองหลวง

ตัวอย่างคดีประวัติศาสตร์ที่ขัดกับหลักประชาธิปไตย

คดีประธานาธิบดีปักจุงฮี

ศาลรัฐธรรมนูญเกาหลีได้ออกคำวินิจฉัยครั้งประวัติศาสตร์ ชี้กฤษฎีกาของประธานาธิบดีปักจุงฮีเมื่อ 39 ปีก่อนขัดรัฐธรรมนูญ บุกทางสู่การลบล้างคำพิพากษาที่เคยตัดสินคดีการเมืองด้วยกฎหมายเผด็จการทั้งหมด

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 21 มีนาคม 2556 ศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยด้วยเสียงเอกฉันท์ว่า กฤษฎีกาฉุกเฉินของประธานาธิบดี ฉบับที่ 1, ฉบับที่ 2, และฉบับที่ 9 ซึ่งออกเมื่อปี 2517 และปี 2518 มีเนื้อหา "ไม่สอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของประชาธิปไตย"

ปักจุงฮี บิดาของประธานาธิบดีเกาหลีใต้คนปัจจุบัน ปักกินเฮ ได้ปกครองประเทศระหว่างปี 2504-2522 ก่อนที่เขาจะถูกลอบสังหาร

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า กฤษฎีกาฉบับที่ 1 และที่ 2 ได้ "ห้ามวิจารณ์รัฐบาล" และ "ใช้อำนาจตุลาการในทางที่ผิด รวมทั้งละเมิดเสรีภาพในการแสดงออก และสิทธิทางการเมืองของพลเมือง"

คำวินิจฉัยครั้งประวัติศาสตร์นี้จะส่งผลให้บรรดาคำพิพากษาในอดีต ที่ได้ตัดสินคดีโดยใช้กฤษฎีกาซึ่งอาศัยอำนาจตามความในรัฐธรรมนูญฉบับปี 2515 เป็นโมฆะทั้งหมด

ศาลรัฐธรรมนูญได้ออกคำวินิจฉัยดังกล่าวหลังจากอดีตนักโทษการเมือง โอจองซัง อายุ 71 ปี กับพวกอีก 5 คน ได้ยื่นคำร้องต่อศาลแห่งนี้เมื่อปี 2553

เมื่อปี 2517 โอ จองซังได้ถูกตัดสินว่ามีความผิดฐานละเมิดกฤษฎีกาฉุกเฉินของประธานาธิบดีฉบับที่ 1 และกฎหมายความมั่นคงแห่งชาติ หลังจากเขาได้อภิปรายวิจารณ์รัฐบาลของปักจุงฮีในที่สาธารณะ เขาได้ถูกจำคุกเป็นเวลา 3 ปี

ในปี 2550 โอจองซังได้ขอให้ศาลตัดสินคดีของเขาใหม่ตามคำแนะนำของคณะกรรมการแสวงหาความจริงเพื่อความสมานฉันท์ ต่อมาในปี 2553 ศาลฎีกาได้กลับคำพิพากษาดังกล่าว และประกาศให้เขาพ้นผิดในทุกข้อหา

ปักจุงฮีประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี 2515 เพื่อให้ตนสามารถครองอำนาจได้โดยไม่มีกำหนด เขาได้ออกกฤษฎีกาหลายฉบับ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 53 ของรัฐธรรมนูญฉบับปี 2515 ซึ่งเปิดทางให้เขาใช้มาตรการขั้นเด็ดขาดต่างๆ ผ่านหน่วยงานรัฐ เช่น องค์กรข่าวกรองกลางเกาหลีในการปราบปรามสื่อมวลชนและพลเมือง

กฤษฎีกาฉุกเฉินของประธานาธิบดีฉบับที่ 1 ซึ่งออกในเดือนมกราคม 2517 ได้ห้ามมิให้ผู้ใดแสดงความคิดเห็นต่อรัฐธรรมนูญฉบับปี 2515 และฉบับที่ 2 ได้อนุญาตให้คุมขังบุคคลที่ละเมิดกฤษฎีกาฉบับที่ 1 ได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ และกำหนดโทษจำคุกสูงสุด 15 ปี

ในปี 2518 ปกจุงฮีได้ออกกฤษฎีกาฉบับที่ 9 สั่งห้ามการชุมนุมทางการเมืองทุกรูปแบบ เพื่อปราบปรามการประท้วงของนักศึกษา

ปกจุงฮีได้ทำรัฐประหารยึดอำนาจเมื่อปี 2504 แล้วเข้าปกครองประเทศในฐานะผู้นำทหาร จนกระทั่งได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีคนที่สามของเกาหลีใต้ในปี 2506

คดีประธานาธิบดีชุน ดู ฮวาน

ในปี 2530 มีการเลือกตั้งทั่วไป พรรคฝ่ายค้านเรียกร้องให้มีการปรับปรุงรัฐธรรมนูญใหม่ ประธานาธิบดี ชุน ดู ฮวาน ประกาศว่าจะแก้ไขในปี 2531 หลังจากเสร็จสิ้นการจัดกีฬาโอลิมปิก พรรคฝ่ายค้านและนักศึกษาจึงเดินขบวนเรียกร้องประชาธิปไตยตามจุดต่างๆ ทั่วประเทศ การเดินขบวนเรียกร้องเริ่มรุนแรงมากขึ้นหลังจากที่นักศึกษาชื่อ ปัก จง ขอน ถูกจับตัว และถูกทรมานจนตาย

ตัวอย่างคดีที่ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชน

ในปี 2524 สมัย ชุน ดู ฮวาน เป็นประธานาธิบดี ได้มีนักศึกษาจากภูขางนำหนังสือที่ไม่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลไปสอนเด็กยากจน และได้ถูกกล่าวหาว่า เชิดชูคอมมิวนิสต์ เด็กเหล่านั้นถูกจับและขังนานกว่า 50 วัน โดยที่พ่อแม่ไม่ทราบ เด็กเหล่านั้นถูกทุบตีและถูกบังคับให้เขียนรับสารภาพในกระดาษว่าเชิดชูคอมมิวนิสต์

ต่อมาในปี 2552 ศาลตัดสินว่าเด็กเหล่านั้นไม่ผิด คดีนี้แสดงให้เห็นว่า คำสารภาพไม่สามารถใช้เป็นหลักฐานได้

2.4 วิธีพิจารณาคดี

ระบบศาลของประเทศเกาหลีใต้ ประกอบด้วย ศาลฎีกาซึ่งเป็นศาลสูงสุด ศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีหน้าที่พิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ ศาลอุทธรณ์หรือศาลสูง ศาลแขวงหรือศาลชั้นต้น 13 ศาล และศาลชำนาญพิเศษอีกเป็นจำนวนมาก อาทิ ศาลสิทธิบัตร ศาลครอบครัว และศาลปกครอง เป็นต้น นอกจากนี้ อาจมีการจัดตั้งศาลในสังกัดของศาลแขวง (Branches of District Courts) และศาลมโนสำเร็

การจัดระบบและเขตอำนาจศาลของศาลแห่งประเทศเกาหลีใต้เป็นไป หมวด 5 และหมวด 6 ของรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเกาหลี ในระบบศาลของประเทศเกาหลีใต้ไม่มีระบบการพิจารณาข้อเท็จจริงโดยลูกขุน (juries) ดังนั้น ผู้พิพากษาจึงเป็นผู้พิจารณาทั้งปัญหาข้อเท็จจริง (question of fact) และปัญหาข้อกฎหมาย (questions of law)

ศาลมโนสำเร็

ศาลมโนสำเร็ มีอำนาจพิจารณาคดีเฉพาะคดีที่มีเขตอำนาจศาลดั้งเดิม (original jurisdiction)เหนือคดีมโนสำเร็เท่านั้น เช่น คดีที่ใช้สิทธิเรียกร้องที่มีทุนทรัพย์ไม่เกิน 20 ล้านวอน

หรือการพิจารณาคดีลหุโทษซึ่งมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 30 วัน หรือปรับไม่เกิน 200.000 วอน ในปัจจุบันมีศาลมโนสาร่ทั้งหมด 103 ศาลในประเทศเกาหลีใต้

ศาลแขวง (District Court)

ปัจจุบันประเทศเกาหลีใต้มีศาลแขวงทั้งหมด 13 ศาล ศาลแขวงจะมีเขตอำนาจศาลดั้งเดิมเหนือคดีแพ่งและคดีอาญาเกือบทั้งหมด นอกจากนี้ ศาลแขวงแผนกคดีอุทธรณ์ยังมีอำนาจพิจารณาคดีอุทธรณ์ที่มาจากศาลอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลแขวงที่ผู้พิพากษาท่านเดียวมีอำนาจพิจารณาคดี (single District Court) หรือศาลในสังกัดของศาลแขวง ซึ่งโดยส่วนใหญ่ในศาลแขวงผู้พิพากษาท่านเดียวจะเป็นผู้พิจารณาคดีและพิพากษา แม้ว่าในคดีสำคัญหรือคดีร้ายแรงแล้ว องค์คณะของผู้พิพากษาที่พิจารณาและพิพากษาคดีจะต้องประกอบด้วยผู้พิพากษา 3 ท่าน ก็ตาม สำหรับองค์คณะของผู้พิพากษาในศาลแขวงแผนกคดีอุทธรณ์ประกอบด้วยผู้พิพากษาศาลแขวง 3 ท่านด้วยกัน

ศาลในสังกัดของศาลแขวง (Branch Courts)

ศาลในสังกัดของศาลแขวง ได้จัดตั้งและถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของศาลแขวง หน้าที่ของศาลในสังกัดของศาลแขวงนั้นมีมากกว่าศาลแขวง ทว่าศาลในสังกัดของศาลแขวงไม่มีอำนาจพิจารณาคดีอุทธรณ์ ปัจจุบันมีศาลในสังกัดของแขวงทั้งหมด 40 ศาล ในประเทศเกาหลีใต้

ศาลสูง (High Courts)

ศาลสูงของประเทศเกาหลีใต้ในปัจจุบันมีทั้งหมด 6 ศาล ศาลสูงของประเทศเกาหลีใต้มีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีอุทธรณ์คำพิพากษาของศาล แขวงที่ผู้พิพากษา 3 ท่านนั่งพิจารณาคดีและทำคำพิพากษา หรือศาลครอบครัว หรือคำวินิจฉัยของศาลปกครอง และ คดีแพ่งที่ได้พิจารณาก่อนหน้าศาลแขวง และเป็นคดีที่ผู้พิพากษาท่านเดียวมีอำนาจพิจารณาและทำคำพิพากษา แต่ต้องมีทุนทรัพย์เกิน 50,000 วอนขึ้นไป สำหรับองค์คณะการพิจารณาคดีในศาลสูงจะประกอบด้วยผู้พิพากษาศาลสูง 3 ท่าน ศาลสูงตั้งอยู่ที่กรุง โซล (Seoul) ปูซาน (Busan) แทกู (Daegu) แทจอน (Daejeon) กวางจู (Gwangju) นอกจากนี้ ศาลสูงแห่งเมืองกวางจู ยังได้จัดตั้งแผนกศาลสูงแห่งเมืองกวางจูในศาลแขวงประจำจังหวัดเซจู (Jeju) เป็นพิเศษอีกด้วย

ผู้พิพากษา

ผู้พิพากษาในประเทศเกาหลีใต้ได้รับการเสนอชื่อโดยประธานศาลฎีกาแห่งสาธารณรัฐเกาหลี (the Chief Justice of the Republic of Korea) และได้รับการรับรองโดยสภาศาลฎีกา (the Supreme Court Justices Council) ซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษาศาลฎีกา ผู้พิพากษาในประเทศเกาหลีใต้ดำรงตำแหน่งเป็นเวลา 10 ปี และผู้พิพากษาที่พ้นจากตำแหน่งอาจได้รับการแต่งตั้งให้กลับมาเป็นผู้พิพากษาอีกครั้งหนึ่งก็ได้ รัฐธรรมนูญแห่งประเทศเกาหลีใต้ได้รับรองว่าการถอดถอนผู้พิพากษาจะกระทำมิได้ เว้นแต่กระทำโดยกระบวนการถอดถอน (impeachment) การกระทำ ความผิดอาญา และถูกพิพากษาให้จำคุก หรือหากมีความผิดปดร้ายแรงแก่กายหรือจิตใจ กระบวนการสรรหาและเงื่อนไขดังกล่าวไม่ใช่แก่ผู้พิพากษาศาลฎีกา (Supreme Court of South

Korea) หรือตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (Constitutional Court of South Korea) ซึ่งศาลดังกล่าวมีกระบวนการสรรหาผู้พิพากษาหรือตุลาการของตนโดยเฉพาะ

2.5 ข้อเสนอแนะ

ศาลรัฐธรรมนูญเกาหลีใต้

ระบบของศาลรัฐธรรมนูญเกาหลีใต้มีความคล้ายคลึงกันกับระบบของศาลรัฐธรรมนูญไทยในหลายแง่มุม แต่ในด้านของการกำหนดรูปแบบ และอำนาจ หน้าที่ในหลาย ๆ ด้านนั้น รัฐธรรมนูญของเกาหลีใต้ ได้ระบุไว้ชัดเจนกว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ยกตัวอย่างเช่น ในมาตรา 68 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่บัญญัติว่า ... ต้องอาศัยการตีความในหลายประเด็น เช่น ประชาชนจะสามารถเป็นผู้ยื่นโดยตรงไปที่ศาลรัฐธรรมนูญได้หรือไม่ อำนาจในการวินิจฉัยเพื่อดำเนินการนั้นเป็นของศาลรัฐธรรมนูญ หรือของอัยการ

ทั้งนี้ รัฐธรรมนูญของเกาหลีใต้ได้กำหนดไว้ในมาตรา ... อย่างชัดเจนว่า ประชาชนสามารถที่จะยื่นตรงถึงศาลรัฐธรรมนูญได้

เมื่อพิจารณาในแง่ความยืดหยุ่นกับประชาชนนั้น การได้มาซึ่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญของไทย อาจจะไม่สามารถอธิบายได้ในลักษณะการยืดหยุ่นชัดเจนกับประชาชน โดยเฉพาะในแง่ของการที่ผู้แทนของประชาชน เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะได้เข้ามามีส่วนร่วมในการได้มาซึ่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ดังจะเห็นได้จากมาตรา ... ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่บัญญัติให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้มาโดย ...

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเกาหลีใต้นั้นอาจจะมีคำอธิบายที่เกี่ยวกับการยืดหยุ่นกับผู้แทนของประชาชนโดยเฉพาะ สภาผู้แทนราษฎร และรัฐบาลได้มากกว่า โดยเหตุที่มาตรา ... ของรัฐธรรมนูญเกาหลีใต้บัญญัติให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญนั้นมาจากการเสนอของสภาผู้แทนราษฎร 3 ท่าน จากการเสนอของรัฐบาล 3 ท่าน และจากศาลฎีกาอีก 3 ท่าน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร ที่มีที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนนั้นจะได้มีส่วนการได้มาซึ่งตุลาการรัฐธรรมนูญถึง 6 ท่าน

อย่างไรก็ดี หากนำเอาระบบเช่นเดียวกันกับในเกาหลีใต้มาใช้กับประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะการณ์ของการเมืองไทยที่ฝ่ายบริหาร และฝ่ายนิติบัญญัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของสภาผู้แทนราษฎร มีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น และมักจะเป็นกลุ่มบุคคลเดียวกัน ก็จะทำให้การเลือกได้มาซึ่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญนั้นมีความโน้มเอียงไปทางของฝ่ายที่เรียกกันง่าย ๆ ว่า ฝ่าย

การเมือง อันอาจจะทำให้การพิจารณาพิพากษา หรือวินิจฉัยคดีต่าง ๆ เป็นไปในทิศทางที่ฝ่ายการเมืองสามารถจะชี้หน้าได้ ซึ่งแม้จะเชื่อในความสุจริต บริสุทธิ์ เทียงธรรมของผู้ที่จะได้มาเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แต่โดยระบบการได้มาซึ่งเอื้อต่อการแทรกแซงนั้นก็ป็นข้อควรระวัง

หากการได้มาซึ่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไทยจะนำระบบแบบเกาหลีใต้มาใช้ก็อาจจะต้องให้ส่วนของการเมือง ได้แก่ รัฐบาล และรัฐสภา เสนอมาฝ่ายละ 8 คน จากนั้นให้วุฒิสภาต้อออกฝ่ายละ 3 คน เหลือฝ่ายละ 5 คน ส่วนของศาลฎีกานั้นเสนอมาได้ 5 คน จากนั้นคนทั้ง 15 คนนี้จะได้รับการเลือกตั้งโดยประชาชน แต่จะต้องเลือกเป็น 3 บัญชี นั่นคือ จะต้องเลือกจากทั้งบัญชีของรัฐบาล บัญชีของสภาผู้แทนราษฎร และบัญชีของศาล โดยบัญชีของรัฐบาล และของสภาผู้แทนราษฎรเลือกได้สูงสุด 3 คนต่อบัญชี ส่วนของศาลเลือกได้สูงสุด 5 คน

ยกตัวอย่างเช่น เลือกบัญชีแต่ละบัญชี ๆ ละ 3 คน ก็จะได้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมาจากสัดส่วนของรัฐบาล สภาผู้แทนราษฎร และศาลฎีกา บัญชีละ 3 คน แต่ถ้าหากเลือกอีกแบบหนึ่งคือเลือกจากบัญชีรัฐบาล 2 คน จากบัญชีสภาผู้แทนราษฎร 2 คน จากบัญชีศาลฎีกา 5 คน ทั้ง 2 แบบ ก็จะได้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ 9 ท่าน เช่นเดียวกัน แต่เป็นความไว้วางใจจากแต่ละบัญชีไม่เท่ากัน

การที่ให้ผู้ที่ถูกเสนอชื่อโดยศาลฎีกาไม่ต้องถูกตรวจสอบจากวุฒิสภา และผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งสามารถที่จะเลือกท่านเหล่านั้นได้จนครบจำนวน เนื่องจากศาลฎีกานั้นมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องทางการเมืองน้อยที่สุด หรือในทางทฤษฎีต้องถือว่าไม่มีเลย แต่อย่างไรก็ตาม หากผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งประสงค์จะเลือกจากทุกบัญชีเท่า ๆ กัน ก็เป็นสิทธิที่จะทำได้ อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง คือคุณสมบัติของผู้ที่จะถูกเสนอชื่อได้จะต้องมีการกำหนดอย่างรอบคอบ รัดกุม และเงื่อนไขต้องสูง เพื่อให้ไม่ให้มีการเสนอบุคคลตามอำเภอใจ หรือเสนอพวกพ้องกันมาได้ และสุดท้ายยังต้องเลือกจากทุกบัญชี โดยสามารถเลือกจากบัญชีศาลฎีกาได้มากที่สุด เพื่อที่ประชาชนจะสามารถคานส่วนของรัฐบาล และรัฐสภาได้ เพราะส่วนมากแล้ว 2 องค์กรนี้มักจะยึดโยงกัน อันอาจจะทำให้ 6 เสียงกลายเป็นเสียงข้างมากที่ยึดโยงกับการเมือง ไม่ใช่กับประชาชนไปได้

เปรียบเทียบกับศาลฎีกาญี่ปุ่น

ดังที่ปรากฏในส่วนของบรรดาธิบายของรายงานนี้ว่าในประเทศญี่ปุ่นนั้นไม่มีศาลรัฐธรรมนูญ หากแต่ศาลฎีกาจะเป็นผู้พิจารณาประเด็นที่เกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ที่มาของผู้พิพากษาในศาลฎีกาญี่ปุ่นนั้นแตกต่างจากที่มาของผู้พิพากษาในศาลฎีกาของประเทศไทย หากแต่มีความคล้ายคลึงกันกับที่มาของศาลรัฐธรรมนูญไทยในหลายแง่มุม นอกจากนั้นจำนวนของผู้พิพากษาในศาลฎีกาญี่ปุ่นก็แตกต่างกับของไทยเป็นอย่างมาก แต่มีความใกล้เคียงกันกับศาลรัฐธรรมนูญของไทยมากกว่า เนื่องจากผู้พิพากษาศาลฎีกาของประเทศไทยนั้นมีจำนวนเป็นร้อย ๆ ท่าน แต่ผู้พิพากษาศาลฎีกาของญี่ปุ่นนั้นมีเพียง 15 ท่าน ซึ่งใกล้เคียงกับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไทยที่มี 9 ท่านมากกว่า

ในส่วนของการเสนอคดีต่อศาลฎีกาในเรื่องประเด็นของรัฐธรรมนูญนั้น กระบวนการของศาลฎีกาญี่ปุ่นมีความคล้ายคลึงกับระบบของศาลฎีกาสหรัฐอเมริกา (United States Supreme Court)

ซึ่งเป็นระบบที่ประชาชนไม่สามารถที่จะเสนอประเด็นรัฐธรรมนูญต่อศาลได้โดยตรง หากแต่ต้องเป็นประเด็นที่เกิดขึ้นในกรณีพิพาท หรือเกิดขึ้นในคดี เช่น คดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีปกครอง โดยเมื่อมีประเด็นปัญหาในคดีเหล่านั้นในแง่ของรัฐธรรมนูญ หรือมีประเด็นเรื่องความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เกิดขึ้นในคดีใด ๆ ศาลที่ทำการพิจารณาคดีเหล่านั้น ก็จะส่งประเด็นดังกล่าวไปยังศาลฎีกาเพื่อวินิจฉัยประเด็นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ หรือเพื่อตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ศาลฎีกาจะเป็นผู้พิจารณาว่าประเด็นเหล่านั้นสมควรที่จะได้รับการพิจารณาหรือไม่ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วศาลก็จะรับไว้พิจารณา ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว

ในเรื่องของการนำเรื่องสู่การพิจารณาของศาลนั้นจะเห็นได้ว่าในประเด็นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ผู้ร้อง และผู้ถูกร้องจะไม่ได้เริ่มเป็นคู่ความกันที่ศาล ดังเช่นที่เป็นกรณีของศาลรัฐธรรมนูญไทย ดังนั้นจึงมิได้เป็นกรณีที่ผู้ร้อง และผู้ถูกร้องพิพาทกัน หรือมีปัญหาเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญที่จะให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย หากแต่เป็นการที่ผู้ร้องนั้นเป็นคู่ความ ไม่ว่าจะในฐานะโจทก์ หรือจำเลย อยู่ในคดีอื่นอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นคดีแพ่ง คดีอาญา หรือคดีปกครอง จากนั้นเมื่อมีประเด็นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญในคดีเหล่านั้น ผู้ร้อง ซึ่งอาจจะเป็นโจทก์ หรือจำเลยจึงได้ร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีของเขาอยู่ให้ส่งประเด็นไปที่ศาลฎีกาเพื่อให้มีการวินิจฉัย เนื่องจากผู้ร้องเห็นว่า มีประเด็นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ หรือต้องมีการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญในประเด็นดังกล่าว ซึ่งส่งผลโดยรวมให้การคัดค้านเขตอำนาจของศาลนั้นเป็นไปได้ยากกว่ากรณีการคัดค้านเขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญไทย

หากเราจะนำลักษณะของศาลฎีกาญี่ปุ่นมาใช้กับประเทศไทยคงจะถือว่าเป็นเรื่องใหญ่พอสมควร เนื่องจากจะต้องมีการดำเนินการใหญ่ ๆ หลายประการ และจะเป็นการเปลี่ยนแปลงระบบศาลของไทยอย่างมากมาย นั่นคือ การปรับลดจำนวนผู้พิพากษาในศาลฎีกา และการปรับระบบวิธีพิจารณาของศาลฎีกา ซึ่งนอกจากจะต้องปรับในส่วน of ศาลฎีกาแล้ว ยังจะต้องปรับให้ศาลอุทธรณ์มีบทบาท และมีเขตอำนาจในการยุติคดีมากขึ้น ซึ่งหมายถึง คดีจะขึ้นสู่ศาลฎีกาได้อย่างจำกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะมีเฉพาะประเด็นข้อกฎหมายที่จะสามารถขึ้นสู่การพิจารณาของศาลฎีกาได้ เพราะหากมีผู้พิพากษาศาลฎีกาเพียง 15 ท่านจะให้คดีทั้งหลายส่วนใหญ่ไปถึงการพิจารณาของศาลฎีกาคงจะไม่สามารถเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

ถ้าเราไม่ใช้รูปแบบของศาลฎีกาญี่ปุ่นเต็มรูปแบบกับศาลฎีกา แต่จะปรับเปลี่ยนเฉพาะให้ศาลฎีกาเป็นผู้พิจารณาประเด็นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ หรือการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ก็จะต้องมีการยุบเลิกศาลรัฐธรรมนูญ และอาจจะกลายเป็นการตั้งแผนกคดีรัฐธรรมนูญขึ้นในศาลฎีกา ซึ่งก็จะเป็นการเปลี่ยนระบบศาลไปอย่างสิ้นเชิง ซึ่งหากทำเช่นนั้นการจัดตั้งระบบศาลที่ให้เป็นศาลคู่ โดยมีศาลชำนาญพิเศษทำหน้าที่ในเรื่องของการวินิจฉัยประเด็นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญนั้นก็จะเป็นเสียเปล่าไปที่ได้พยายามกันมา และที่ได้เลือกแล้วให้เป็นระบบเช่นเดียวกับที่มีในประเทศเยอรมัน หรือประเทศเกาหลีใต้ ดังนั้นการจะนำเอาระบบแบบศาลฎีกาญี่ปุ่นมาใช้กับประเทศไทย อาจจะเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมในหลาย ๆ ประการ

การนำเอาระบบของศาลรัฐธรรมนูญเกาหลีใต้มาใช้กับประเทศไทยน่าจะเป็นสิ่งที่ทำได้มากกว่า และสอดคล้องกับแนวทางที่ได้มีการวางมาแล้วของศาลรัฐธรรมนูญไทยมากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากมีการพิจารณาสิ่งที่ได้นำเสนอไว้ในส่วนที่เกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญเกาหลีใต้ในเรื่องการ

ได้มาซึ่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งอาจจะทำให้ตอบคำถามต่าง ๆ ของประเทศไทยได้มากขึ้น และ
ตอบโจทย์การยึดโยงกับประชาชน โดยไม่ทำให้สถานะอันควรเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจได้ และไม่ถูก
แทรกแซงโดยภาคการเมืองของศาลรัฐธรรมนูญดำรงคงอยู่ได้ด้วย

บรรณานุกรม

รายนามคณะผู้จัดทำ

กลุ่ม 1

กลุ่ม 2